

NEPRIKLAUSOMA LIEITUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1972. VII. 12 • Nr. 2005

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

TREČIAS SUSIDEGINIMAS LIETUVOJE

**KAUNE SUSIDEGINO
ANDRIUS LUKAVIČIUS
60 METŲ AMŽIAUS
VYRAS**

Vakarų spaudos korespondentai iš Maskvos praneša, kad Kaune įvyko trečias Lietuvoje susideginimas. Šis trečiasis susideginimas įvyko Kaune dar birželio mėnesyje. Susidegino šiuo kartu jau vyresnio amžiaus žmogus - Andrius Lukavičius būdamas 60 metų. Šiuo syk radio pranešimuose pavardė buvo ištarta gana aiškiai. Susideginęs Lukavičius mirė tik po dviejų dienų. Kauno Karo ligoninėje.

Taigi, dabar turime jau tris tragiškai žuvusius lietuvius vos trijų mėnesių laikotarpyje.

Pirmas buvo Romas Kallanta, susideginęs Kauno miesto sode, prie teatro, antras susidegino Varėnoje, jis buvęs vandentiekio darbininkas, kurio nei vardo nei pavardės pasaulis nežino, nes rusų enkavedistai paskubėjo viską nuslėpti. O štai dabar jau trečias - Andrius Lukavičius, apie kurio pasibaisėtiną mirtį skelbia viso pasaulio radio, televizija ir spauda. Maskvoje reziduojantieji vakarų laikraštinkai prie tos žinios dar prideda, jog patys

lietuviai juos informuoja, kad visi tie susideginimai, tai protesto pareiškimai prieš neregėtai žiaurų rusų komunistų režimą taisyklingai Lietuvai. Pranešimuose taip pat pažymima, kad visi trys tragiškai žuvę lietuviai buvo katalikai. Lygiai pabrėžiama, kad nerimas ir pasipriešinimas Lietuvoje nuolat auga. Nors visi puikiai žino, kad kiekvienas, kurs šokią tokią pasipriešinimą pareikš rusams okupantams, bus negailestingai nubaustas.

Neabejotinai reikia laukti naujų nelaimių ir naujų skaudžių išgyvenimų Lietuvos žmonėms. Tik gili desperacija gali iššaukti tokius negirdėto skausmo ir pasiaukojimo žygius.

Papildomomis žiniomis

LIETUVOS NERAMUMAI SUKRĖTĖ KREMLIŲ

Paul Wohl, Sovietijos klausimų žinovas, Bostono Science Monitor rašo. Nuolatiniai įvykiai Lietuvoje ir kitose respublikose, rusų intelektualų pasipriešinimai bolševikų sandėklams, žydų susikirtimai dėl emigracijos parodė, kad Sovietų Sąjunga visai

Varėnoje susideginęs jaunolis, vandentiekio darbininkas Stonys. Tik dabar pirmu kartu viešai paminėta jo pavardė.

Vakarų laikraštinkai Maskvoje taip pat esą patyrę, jog dar vienas viešai neskelbtas buvęs bandymas susidegini. Bet tasai nelaimingasis buvęs išgelbėtas. Jo pavardė radio pranešimuose buvo labai neaiškiai ištariama, atrodo, kad tai buvo Zamečauskas. Tai įvyko birželio 9 d.

Radio ir spaudos pranešimai įsakmiai pabrėžia, kad tai lietuvių protesto ženklas, prieš Lietuvos rusinimą, prieš vykstančius persekiojimus ir tikėjimo laisvės varžymus. Pabrėžtinai nurodoma, kad Lietuvoje nuolat darosi vis sunkesnės.

nėra"viena gyventojų šeima, monolitiniai daugelio tautų suvienyta valstybė", kaip Prezidentas Podgorny paskutinėje "Komunisto" laidoje rašęs.

Žydai, ukrainiečiai, kiti pabaltiečiai kelia įvairius neramumus. Pastaraisiais dvejiems metais ypatingai daug pasireiškia lietuvių: Brazinskai nukreipę lėktuvą į Turkiją, Simokaičiai mėginę nukreipti lėktuvą į Švediją, Simas Kudirka šoko iš sovietinio laivo į JAV pakrančių sargybinių laivą, tik, dėja, jis buvo išduotas. P. Wohl pabrėžia, kad Kudirkos pavardė Lietuvoje esanti labai populiari. Dr. V. Kudirka, 1870 m. pradėjęs leisti pagrindinio žurnalo "Varpa", visų

SOKIO DZIAUGSMAS VISUOTINAS

lietuvių gerai žinomas ir gerbiamas ("Varpa" buvo pradėtas leisti 1889 m. Red.). Straipsnio autorius cituoja S. Kudirkos žodžius Vilniaus teisme, kuriais jis reikalavo Lietuvai nepriklausomybės ir demokratinės santvarkos.

• ITALIJOŠ naujas ministras pirmininkas Giulio Andreotti perėmė valdžią ir patiekė savo vyriausybės politinę deklaraciją parlamentui, kviesdamas visus padėti jam tvarkyti šalį, ir duodamas aiškiai suprasti, kad jis nusistatęs prieš komunistus ir fašistus.

• BRITŲ STERLINGAS iki šiol buvęs laisvo piniginės rinkos kotivavimo padėtyje, liepos pradžioje krito žemiau negu kada nors ir

buvo vertinamas 2,41 dol.

• AMERIKOS aviacija Vietname padariusi daug žalos gyventojams. Prancūzų laikraštinkas apšaukė miestą Nadinį ir ten rado tik griuvėsius. Prekybos centruose ištisi griuvėsiai. Tik retinamų fasadai išliko sveiki. Gatvėse plytų krūvos, gatvėmis negalima pravažiuoti. Būriai valytojų vietomis bijo artintis prie sienų, nes jos dažnai virsta ir sužaloja dirbančius žmones. Visas miestas pilnas bombų išraustų duobių.

• KARDINOLĄ VIŠINSKĮ iš Varšuvos nori atkviešti rytinės Kanados lenkai kunigai. Kardinolas Višinskis kvietimą priėmė, karu pranešdamas, kad yra pasirengęs šiai kelionei.

NL ATOSTOGOS

Kaip ir kiekvienais metais, asmenys dirbantieji nuolatinį darbą NL redakcijoje ir administracijoje privalo gauti atostogas - poilsį. Todėl pranešame NL skaitytojų, rėmėjų bei skelbimų davėjų žiniai, kad Nepriklausoma Lietuva neišeis dvi savaites. Prieš atostogas ši NL laida yra paskutinė. Po atostogų NL pasirodys rugpiūčio 2 d. data. Iki pasimatymo po atostogų!

Mūsų laikraščio gamin-tojai nori pailsėti. Panašiai, kaip ir visi kiti dirbantieji pastovų darbą. Ši laida paskutinė prieš atostogas ir kaž kaip atsiranda noras pasakyti keletą žodžių dažnai pamirštamais reikalais.

—●—●—●—

Mūsų laikraščio gyvavi-me pastaruoju metu atsi-rado netikėtų pakitimų. Rodos, NL galėtų ramiai elti ir nepaliaujamai ramiu būdu bendrauti su savo skaitytojais. Ypač, kad laikraštis pačių skaitytojų pageidavimu atsirado, tu pačių skaitytojų uoliai palaikomas gyvuoja ir jokių netikėtumų lyg ir negalima buvo laukti. Tačiau, nors pasikeitimų ir nesitikėta ir jų nelaukta, o vis tik atsi-tiko taip, kad keltėsi laik-raščio vadovai, šiek tiek keltėsi ir pačios nuotaikos.

Gal tie pasikeitimai yra kalti, kad visai liko nepa-stebėtas tam tikras laik-raščio jubiliejus. Ir tasai jubiliejus laikraščio, išei-nančio toli nuo senosios tėvynės, yra itin reikš-mingas. Juk jau spėta iš-leisti daugiau dviejų tūk-s-tančių laidų. Skaitytojas laiko savo rankose NL jau 2005 numerį. Šiandien ver-ta pagalvoti kiek čia darbo įdėta, kiek rūpesčių pakel-ta, o dažnai ir nemenkų sunkumų turėta, kol tuos du tūkstančių laidų buvo vargais negalais pajėgta išleisti? Darbas visais po-žiūriais nelengvas ir iš vi-sų aktyviųjų veikėjų parei-kalavęs daug ištvermės ir tam tikro pasiaukojimo. Neabejotinai čia yra di-džiausius nuopelnus pri-klauso vienam asmeniui – Jonui Kardeliui. Jis šį laikraštį, kaip sakoma "pa-statė ant kojų", jis turėjo iškentėti pačius didžiuo-sius vargus. Buvo laikai, kai iš tolo stebintieji laik-raštį kartais net pasaky-davo: – Kardelio laikraš-tis. Betgi jis pats niekada nedarė taip, kad šis laik-raštis tikrai būtų jo. Jo garbei tenka priminti, kad jis visada stengėsi padary-ti tokį laikraštį, kurs būtų visų, visų lietuvių patrio-tų, demokratiškai galvo-jančių ir į srovinį kiautą neužsidariusių lietuvių

Senatorius Hugh Scott (Pa.-resp. birž. 22 d.) priminęs Romo Kalantos auką pažymėjo, kad tas įvykis priminęs amerikie-čius prieš 200 metų jau-dinusius žodžius: "Suteik man laisvę arba mirtį". Pagal sen. Scott, JAV-bės turėtų dėti visas pastangas greičiau įgyvendinti laisvę visai žmonijai. Kitas se-natorius, Robert Taft, Jr. (Ohio-resp. nurodė, kad Sovietų Sąjunga pažeidė Visuotinę Žmogaus Teisių Deklaraciją. Jis prie savo kalbos prijungė ALT-bos

laikraštis. O lietuvių tarpe panašios nuotaikos juk yra vyraujančios. Išimty-s menkos.

Jeigu kuklumas dorybė, tai šiuo sykyne bus nekuk-lu atkreipti dėmesį visų lietuvišką žodį mylinčių žmonių į šį kilnius tikslus pasirinkusio laikraščio ju-biliejų.

—●—●—●—

O dabar jau grynai apie atostogas. Kas maloniau, kaip poilsis po įtempto, neatvangiai reikalaujančio koncentruoto dėmesio dar-bo? Visi dirbantieji sten-giasi nuo įprastinės aplin-kos pabėgti. Ieško džiaugs-mo, tikisi malonumų, o kur kartais pasibaigia da-bartiniais laikais įprasti-nės kelionės automobiliu? Kyla klausimas, ar mes lietuviai kitų tautų tarpe nepaimame šio liudno re-kordo, ar mums kartais netenka dažniau negu ki-tiems nukentėti automobi-lio katastrofose? Priežas-čių yra daug. Bet viena iš jų, tai jaučiamas nepakan-kamas pritapimas prie šios technikos, kartu bai-mė tempo, koks praktiko-je vartojamas. Kaip ten bebūtų bet lietuviai tikrai per daug dažnai nukenčia kelio nelaimėse. Ir nuken-čia patys jauniausi ir la-biausia vilties savo ir ben-drame gyvenime turintieji asmenys. Šios aukos visai beprasmės ir tuo labiau skaudžios. Tad daug džiaugsmo visiems išvyks-tantiems atostogauti. Bus dar didesnis džiaugsmas, jeigu visi sugriš gyvi ir sveiki, o kelionėje kiekvie-ną minutę atsimins, kad pavojus čia pat, greta ir jo reikia išvengti...

Cleveland mieste priimtos rezoliucijos tekstą. Sen. Storm Thurmond (So. Ca-rolina - resp.) kalbėjo: naujieji įvykiai neturėtų užliūliuoti nei Kongreso, nei JAV gyventojų, jie ne-turėtų manyti, jog sovietai jau švelnina savo karinę laikyseną. Įvykiai Lietuvo-je liūdi, kad Lietuvos gy-ventojai pasiryžę priešintis Sovietų Rusijai.

ITALŲ DIENRAŠTIS "Il Secolo d'Italia" geg. 24 pas-kelbė žinią, jog dėl įvykių Lietuvoje "Albertelli" tech-nikos institute Romoje stu-dentų tarpe buvo įvykusios muštynės dėl Lietuvos.

Lietuvos Diplomatinijos šefas St. Lozoraitis pa-siuntė Jungt. Tautų gen. sekretoriui raštą, kuriuo pranešė apie tragišką jau-no patrioto Romo Kalantos mirtį ir kilusias dėl jos jaunimo gedulobei protes-to demonstracijas prieš Lietuvos okupaciją.

Rašte primenama apie sovietų vykdomą Lietuvo-je priespaudą.

St. Lozoraitis raštas Jungtinių Tautų generali-niam sekretoriui baigia-mas prašymu apsaugoti Lietuvos jaunimą ir visą tautą nuo represijų - mir-ties bausmių, deportavimų, kalinimo koncentracijos stovyklose - kurių Maskvos vyriausybė pakartotinai griebėsi okupuotoje Lietu-voje.

"IL POPOLO" Romoje birž. 15 pranešė, kad su-daryta Tarptautinis Komitetas Žmogaus teisėms Sovietų Rusijoje ginti. Ko-miteto būstinė bus Briu-sely, jo pirm. - Rene Cas-sin. Kiti nariai: italai, olandai, belgai, liuksemburgie-tis ir kt.

Italų laikraštis, "Il Pic-colo" pranešęs apie Ka-lantos žygį, pabriežė: "Po Čekoslovakijos, Vietnamo, dabar - Lietuva". "La Si-cilia" (Catania) geg. 24 įdėjo Italijos Jaunimo Fronto organizacijos pa-reiškimą - jaunuoliai Sici-lijoje pakviesti "svarstyti įvykius (Kaune), smerkia-mas nusikalstamas reži-mas, remiama kova, kurią veda jaunieji.

Dienraštis "Il Secolo d'Italia" birž. 15 žinia apie Varėną pateikė antraštę: "Sovietų divizija vyksta Varėnos link". (žinia iš Suomijos šaltinių).

Vicenzos mieste, libe-ralams pasiūlius savival-dybę, priėmė nutarimą Lietuvos klausimu.

PRANCŪZIJOS SPAUDA APIE LIETUVĄ

Paryžiaus dienraščiai ir kiti leidiniai apie įvy-kius Kaune plačias žinias pradėjo skelbti nuo geg. 23 d. "Le Monde" dienraš-tis geg. 23 įdėjo platų savo atstovo Maskvoje - A. J. (Jacob) informaciją. "Le Figaro", kitas žinomas dienraštis Paryžiuje, geg. 23 d. skelbė, kad "Sovietų spauda nekalba apie riau-šes Lietuvoje". Kiti dien-raščiai minėjo apie dide-lio masto riaušes Lietu-voje, pvz. "Combat", "L'Aurore", "La Croi", "Les Echos". Popietinis "France - Soir" geg. 23 skelbė Benoit Rayski pla-tų straipsnį, "Le Parisien Libere" minėjo 300 suė-mimų Lietuvoje. Paryžiu-je leidžiamas dienraštis anglų kalba "Herald Tri-bune" geg. 22 įdėjo plačią UPI agentūros informaci-ją. Geg. 26 d. spauda jau skelbė iš Maskvos gautas žinias apie tai, kad spau-dos konferencijoje "Novos-ti" atstovavęs I. Udaltsov patvirtinęs žinią apie Kau-ne buvusias riaušes.

LIETUVIAI NE SLAVAI

"The Jersey Journal" dienraščiui Jersey City nesenai skelbus, jog lie-

tuviai-priklauso slavams, reagavo kun. Karalevičius iš Jersey City. Jis laiške, paskelbtame dienraščio birž. 14 laidoje nurodė į skirtumus tarp lietuvių ir slavų.

PRISTATYTI RESPUBLIKINEI PREMIJAI

Atitinkamos organiza-cijos respublikinėms pre-mijoms gauti pristatė Dan-tės ir Gėtės vertėją. A. Churginą, rašytojus V. Bubnį (romanas "Alkana žemė"), J. Mikelinską (no-velių rinktinė "Rugpiūčio naktį"), J. Požerą (apsaky-mų knyga "Auksas"), K. Sąją (apysaka "Ei, slėpki-tės"), A. Žukauską (eile-raščių rinkinys "Atodan-gos"), V. Žilinskaitę (rink-tinė "Karuselėje"), muzi-kus V. Barkauską ir J. Ka-rosą, V. Landsbergį (už knygas ir straipsnius apie Čiurlionį), dailininkus S. Džiaukštą, D. Tarabildienę ir S. Ušinską, restauruo-tojus B. Pakštą, G. Drė-maitę - Kriščiūnienę, N. Murelę, L. Vedrickienę ir A. Žilvienę (jie atnaujino keturis senus gaublius).

GARBĖS VARDAS MICHAILUI GUDAIČIUI

Lietuvos respublikinio gamybinio antrinių juodųjų metalų susivienijimo di-rektoriui Michailui Gudai-čiui suteiktas nusipelniu-sio pramonės darbuotojo garbės vardas.

LIETUVOS DIENOS UZBEKIJOJE

Uzbekijoje savaitę tę-sėsi Lietuvos dienos, ku-rios baigėsi kalbomis ir koncertu.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atski-ras numeris 25 ¢. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

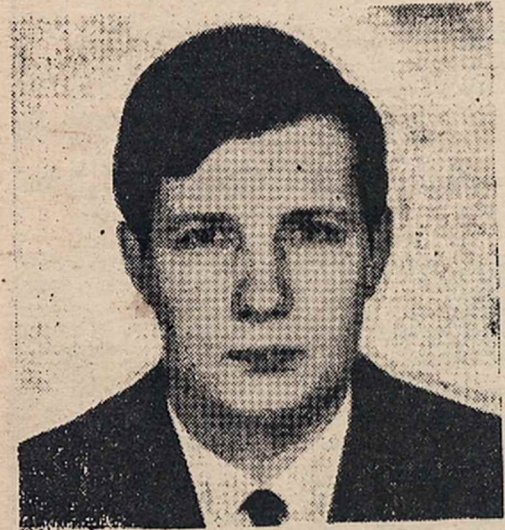
Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRENAS

Valdas Adamkus

INŽ. VALDAS ADAMKUS paskirtas JAV delegacijos nariu į Maskvą. Ši delegacija lankysis ši mėnesį Maskvoje ir aptars parengtus pasiūlymus ir detales, liečiančias prezidento Nixono pasirašytas sutartis jo vizito metu Maskvoje. Čia yra kalbama daugiausia apie pasirašytą gamtos apsaugos sutartį. Ši sutartis numato, jog abi šalys - Amerika ir Sovietų Sąjunga bendromis jėgomis stengsis sulaukyti aplinkos teršimą. Šiai delegacijai vadovaus Thomas E. Carroll, EP administratorius. Delegacija išbus Sovietų Sąjungoje 5 savaites ir lankysis ne tik Maskvoje, bet Leningrade, Kijeve ir kitur. Šios delegacijos narys Valdas Adamkus spaudos žmoneis pareiškė, jog delegacijos tikslas vietoje susipažinti su esamomis aplinkos teršimo problemomis Sovietų Sąjungoje. Delegacija tikisi, jog jos apsilankymas sustiprins ryšius tarp abiejų šalių ir padidins bendradarbiavimo dvasią.

JOSE RAUL STALIORAITIS iš Argentinos. Jis turi atsakingas pareigas automobilių firmoje ir taip pat pirmininkauja Susivienijimui Lietuvių Argentinoje.

ALDONA TAMULIONIENE

Detroito gyventoja skaudžiai nukentėjo automobilio nelaimėje. Ji buvo su savo vyru Robertu nu- 1972. VII. 12

vykusi į Havajaus savo dukters Audronės aplankyti. Jų automobiliui sustojus prie raudonų šviesų kitas vairuotojas jiems trenkė ir Aldonai buvo nulaužtas kaklas ir sužalotas veidas. Jos vyrui Robertui perlaužti keli šonkauliai.

JŪRATĖ REISGYTĖ savo laiku pagarsėjo, kai Justui Paleckiui pakišo pasirašyt autografą. Bet ten buvo rezoliucija, reikalaujanti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Dabar ji antru kartu atvyko iš Australijos į Ameriką ir dalyvavo Jaunimo Kongreso darbuose.

VYTAUTAS NAKAS bosas turi turtingą vokalinę medžiagą ir sparčiai kyla scenos mene.

PETRAS NAVULIS iš Vokietijos atvykęs dalyvavo jaunimo kongrese. Munchene jis studijavo istoriją, filosofiją ir lituanistiką.

JANINA MIŠČIUKAITĖ Vilniuje lengvojojo žanro dainų konkurse laimėjo pirmą vietą. Ji nuolatos dalyvauja estradiniuos vakaruos ir turi didelį pasisekimą.

KETVIRTOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

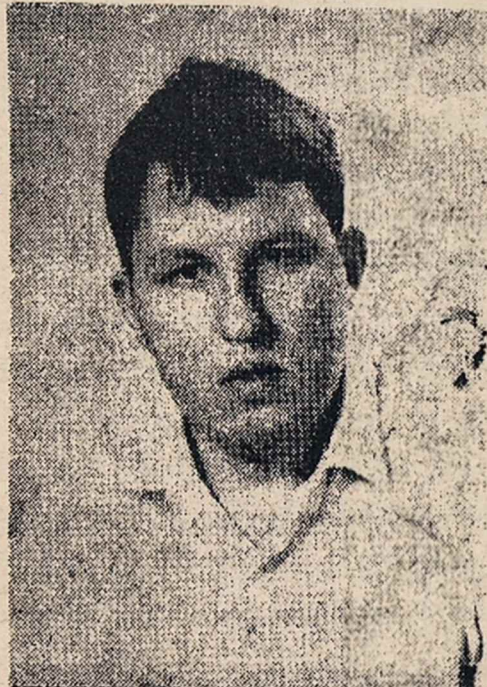
leidinys, ar greičiau pasakius iliustracijų rinkinys, kuris pavaizduoja pirmą viso ko šios šventės rengėjus, visus komitetus ir kai kurias šokėjų grupes. Be abejonės šios iškilios lietuviškos šventės dalyviai prabangiam popieriuje išspausdintą leidinį pasiims atminimui. Pasiliks šis leidinys ir kaip "daiktinis įrodymas" nuveiktų darbų ateičiai. Kūrybinė dvasia šį leidinį dar labiau pratutrintų.

AUDRONĖ SIMONAITYTĖ sopranas, neseniai atvykusi iš Lietuvos. Ji studijuoja Roosevelto universitete muzikos pedagogiką, kalbas ir mokėsi dainavimo. Ji sugebėjo laimėti tris premijas. Dar būdama Vilniuje ji ne tik mokėsi konservatorijoje, bet tuo pačiu metu vedė 90 asmenų chorą.

● **MELBOURNE**, Australijoje, lietuviai studentai pastebėję, jog jų universitetą lanko daug įvairių žmonių, surengė lietuvių tautinių dirbinių, audinių, drožinių bei mezginių parodą, kuri turinti gerą pasisiekimą.

● **TAUTINIŲ ŠOKIU** šventėje dalyvavo 80 atskirų grupių, viso arti 2,000 šokėjų. Antroje šokių šventėje dalyvavo 1043 šokėjai, o trečioje - 1510 šokėjų. Šios šventės išlaidų sąmata nepaprastai didelė ir siekė 90,000 dol.

VYTENIS VASARIS Australijos lietuvių jaunų veikėjų tarpe pasižymėjo ir bendra visuomenine veikla ir savo pasirinktoje advokato profesijoje.

● **JAUNIMUI** kai kurie laikraščiai savo straipsniuose siūlo: "veržtis" į tautinę veiklą, "veržtis" į svarbesnius postus, "laužyti" atgyventus veiklos būdus ir reikalauti, kad svarbesnieji veiksniai greičiau susijungtų.

VIOLETA BITINAITĖ jauna kultūros darbuotoja iš Australijos dalyvavo Jaunimo kongrese Chicagoje. Ji studijavo psichologiją, anglų kalbą, literatūrą ir istoriją. Siekdama aukštesnio mokslo laipsnio, ji pastoviai dalyvauja Australijos lietuvių studentų kultūrinėje veikloje.

DAILININKAS LEONAS URBONAS Australijoje įgijęs gerą vardą meno pasaulyje.

● **KAUNO**

POLITECHNIKOS

INSTITUTAS šiemet išleido iš eilės jau 20,000 aji inžinierių. Ši garbė atiteko Nijolei Žemaitytei, elektronikos šakos studentei.

● **L. BALZARO** pranešimu Lietuvių savanorių sąjunga išrinko naują valdybą tokioje sudėtyje: pirmininkas J. Švedas, vice-pirm. J. Tamulis, išdin. A. Urbonas, sekretorius L. Balzaras, valdybos narys A. Juodka.

TORONTO VL. PUTVIO ŠAULIU KUOPOS VALDYBA.

(sėdi iš kairės) V - bos pirmininkas, garb. šaulys, S. Jokubaitis, moterų vadovė, L. Jonikienė, sekretorė, R. Daugėlienė, vice

pirm. P. Jonikas. (stovi iš kairės) parengimų vad. J. Astrauskas, vald. narys, V. Pečiulis, sporto vad. B. Savickas. P.S. Nuotraukoje trūksta išdininko J. Mockaus. Foto: S. Dabkaus.

PAGERBTI NUSIPELNIUSIEJI ASMENYS

Spaudoje jau buvo minėta, kad Lietuvių Kultūros Balzeko muziejus Chicagoje rengiasi pagerbti iškilmingu būdu nusipelnusius lietuvių tautai asmenis. Toks pagerbimas įvyko birželio 17 d. South Shore Country klube. Gausiai susirinkusiems į šį užsitarnavusių lietuvių veikėjų pagerbimą prof. M. Mackevičius pasakė tokią kalbą:

Pagerbiame nusipelnusius mūsų tautai asmenis, peržengusius 75-ji savo gyvenimo slenkstį ir kai kuriuos gerokai pažengusius pirmyn.

Pagerbiame jų tarpe turime įvairių profesijų bei pašaukimo asmenų. Visi jie dirbo Lietuvai. Visi jie priklauso reikšmingam ir didingam lietuvių tautos laikmečiui. Visi jie atėjo į aktyvų, kūrybinį tautos gyvenimą pažadinti dr. Jono Basanavičiaus "Aušros" spindulių ir dr. Vinco Kudirkos "Varpo" "kelkite" paraginti kovai už tautos laisvę ir jos prisikėlimą. Toliau jų gyvenimą suaktyvino ir apsprendė Didžiojo Vilniaus Seimo priimti reikalavimai: suteikti etnografinę Lietuvai autonomiją su visuotiniu balsavimu renkamu Seimu Vilniuje, įvesti mokyklose ir įstaigose lietuvių kalbą ir leisti tvarkytis lietuviams savarankiškai.

Tie kuklūs reikalavimai buvo atsikūriantios Lietu-

vos valstybės kertinės pamato plytos. Suprantama, valstybės rūmo statybai užbaigti reikėjo dar daug pastangų, besąlyginio ryžto, kovos ir aukų.

Tautai nusipelnę gali būti pilnai suprasti ir įvertinti to laikmečio plotmėje, fone, ypač, kad mes juos čia pagerbiame kolektyviai, kas pagerbimų eigoje, yra nauja.

Tame laikmety, labiau apsišvietę asmenys, per patriotines, ideologines ir politines organizacijas, parėję okupanto kalėjimus, trėmimus ir persekiojimus, persiėmę ir įsisavinę pažangiasias tautų apsisprendimo mintis, pašaukia visą tautą atkurti nepriklausomą Lietuvą. Ir taip priartėjo sprendžiamai, likiminė valanda: Lietuvos Taryba paskelbė nepriklausomybės aktą.

Kariai savanoriai gyvybės aukomis tos laisvės idealus apgynė, karo ir okupacijos nualintas ir apiplēstas Lietuvos ūkininkas aukojo savo paskutinį duonos kąsnį ir išlaikė kariuomenę ir atsikūriantios valstybės įstaigas.

Lietuvis išėivis, palikęs tėvynę dėl caro persekiojimo bei jo sukurto skurdo atsidiūres svetimame krašte be kalbos ir diplomų, sunkiai dirbdamas, visu jautrumu ir pasišventimu atsiliepė ypač JAV-se į lietuvių tautos laisvės troškimą ir pastangas ją atgauti.

PROF. M. MACKEVIČIUS
savo kūrybingiausiais metais.

Angliakasys, fabriko darbininkas, siūvėjas, kurpius, farmeris – visi, organizuotai reikalavo Nepriklausomos Lietuvos valstybės. Prisiminkime, kai Amerikos lietuviai, pėsti ir raiti, savo laiku užplūdo Vašingtoną, reikalaudami, kad JAV-bės nedelsiant pripažintų Lietuvos valstybę de jure. Tai buvo nuostabiai didingas jų patriotizmo ir tautinio sąmoningumo prasiveržimas. Be moralinės ir politinės paramos, jie sudėję jo atsikūriantiesiems Lietuvai milijonus, labai ir labai sunkiai užkaltus dolerius.

Prisiminkime Mažosios Lietuvos ir Vilniaus krašto dėl lietuvių ir Lietuvos laisvės kovojusius, kentėjusius sūnus ir dukras.

Prisiminkim pirmosios bolševikų okupacijos birželio aukas, antrosios okupacijos tragišką partizanų likimą, – visus, kurie už patriotinius įsitikinimus žuvo bei išlikę gyvi su palaužta sveikata, išvyti iš savo numylėto krašto, vargsta.

Todėl ir manau, kad šia proga, šiandien, pagerbdami mūsų tarpe esančius, negalėjusius atvykti, kartu visu nuoširdumu ir dėkingumu pagerbiame ir nežinomojo tautai nusipelnusiojo lietuvių patrioto vardą. Šią akimirka esame su visais, kurie Lietuvą mylėjo, jos šviesesnei

ateičiai aukojosi, dirbo ir dabar dėl jos gyvena.

Pagerbiame jų tarpe matome skirtingų pažiūrų bei politinių įsitikinimų asmenis. Jų garbei reikia pasakyti, kad jie visi atkūriant Lietuvos demokratinę respubliką sugebėjo skirtumus suderinti ir sunkiuoju tautai metu buvo vieningi. Dėl to esate visų vertinami ir gerbiami, nes savo darbais prisidėjote prie gražios ir šviesios Lietuvos atkūrimo ir jos iškėlimo pasaulio laisvųjų tautų tarpe.

Jūsų nuopelnai glūdi supratime istorinės, kad tik savo nepriklausoma valstybė patikrina tautai sąlygas išsiskleisti savo tautinę individualybę visuose kūrybos, mokslo ir pažangos srityse.

Pora guodžiančių žodžių.

Idealai, kurie vadovavo jūsų garbingame gyvenime – šiandien yra sutemoj. Neturime Laisvos Lietuvos...

Gerbiamieji, istorijos vyksme valstybės įvairiomis formomis išskyla ir patenka į sunkumus. Juk istorijoje valstybingumo pradą savo laiku atstovavo, puoselėjo kunigaikščiai bei jų giminės, karaliai bei jų dinastijos, luomai – iki buvo prieita prie tautos sampratos ir nuo tada valstybės tapo tautos personifikuota forma, realybė.

Jūs esate tie tautos žmonės, kurie atstovaujate patį pažangiausį Lietuvos

valstybės laikotarpį. Tai, kas dabar dedasi Lietuvoje yra tik laikina komunizmo pridengta panslavistinė reakcija prieš kitų tautų laisvę. Toji reakcija vieną dieną sužlugs. Įvykiai Lietuvoje, jeigu tik imsime pačias naujausias įvykius, sustojant ties susideginimais, šaukiant Laisvės Lietuvai, rodo, kad lietuvių tautoje patriotizmas ir valstybingumo sąmonė yra gyva ir stipri. Valstybės gyvenimas nesiriboja palyginti trumpu žmogaus amžiumi.

Prisimintini Longfellow žodžiai iš jo veikalo "Gyvenimo psalmės":

išskirtinių, nusipelnusiųjų žmonių gyvenime visiems primena, kad galima turėti gyvenimą didingą ir mirštant palikti savo pėdsakus laiko smėly".

● HARRY TRUMANAS, buvęs JAV prezidentas sunkiai susirgo ir paguldytas į ligoninę. Jis labiausia skundžiasi viduriais.

VISKAS ENCYCLOPEDIA LITUANICA'!

Leidžiant LIETUVIŲ ENCYKLOPEDIJĄ buvo įmanoma šiaip taip verstis vien iš prenumeratos mokesčio: vieno išleisto tomo prenumerata įgalindavo leisti sekantį tomą. Su ENCYCLOPEDIA LITUANICA yra kitaip. Nors ir buvo dėta labai daug pastangų, bet toli gražu nesusidarė tiek prenumeratų, kad būtų užtikrintos bent pačios kukliausios sąlygos jos leidimui. Jau 1-ji tomas išleistas, aiškėjo, kad vargu ar įsigyvens LIETUVIŲ ENCYKLOPEDIJOS praktika. Tačiau dirbame toliau ieškodami išeities. Štai, to tikslas – prenumeratų padaugėjimo – siekdami, pereitą kovo mėn. kreipėmės į ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorius prašydami, kad kiekvienas surastų bent vieną naują ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorių. Deja, atsilepimas buvo neįtikėtinai mažas.

Vis dėlto vilties prarasti nenorime. Dar kartą bandome belstis į visų lietuvių duris tikėdamiesi, kad gal kiti LIETUVIŲ ENCYKLOPEDIJOS leidyklos leidiniai pagelbės toliau leisti ENCYCLOPEDIA LITUANICA.

Štai, sandėlyje dar turime įvairių LIETUVIŲ ENCYKLOPEDIJOS leidyklos leidinių, kuriuos norime parduoti už aukščiausią pasiūlytą kainą. Skelbiame išpardavimą, kuris tęsis nuo š.m. gegužės 1 iki birželio 30 d. Po birželio 30 d. atsakysime į gautus pasiūlymus.

1. LIETUVIŲ ENCYKLOPEDIJA, 36 tomai, kaina \$299.00, siūlau \$.....
2. VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai..... kaina \$25.00, siūlau \$.....
3. B. Kvikiys, MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai... kaina \$42.00, siūlau \$.....
4. K. Jurgėla, LIETUVOS SUKILIMAS 1862-64 METAIS, 720 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
5. A. Kučas, AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA 639 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
6. B. Raila, DIALOGAS SU LIETUVIAIS 560 psl. kaina \$7.00, siūlau \$.....

O vienuolika kitų leidinių: P. Andriūšo raštų I t., J. Balio – Lietuvių dainos Amerikoje, J. Šešplaukio – Nemarioji žemė, L. Dambriūno – Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai, St. Santvaro – Atidari langai ir Aukos taurė, A. Vaičiulio – Gluosnių daina, A. Rukšos versta Enėjė, V. Šlaito – Eilėraščiai, A. Kučkus – Dainininko dalia, Lietuvos žemėlapis – kaina \$38.00, siūlau \$.....

Pavarde ir vardas

Adresas

Šią atkarpą prašome išsikirpti ir, pasirinkus norimą leidinį bei pažymėjus siūlomą kainą, atsiųsti leidyklai: LIETUVIŲ ENCYKLOPEDIJA, 395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127. Pinigų iš anksto siųsti nereikia.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS

VILOJE

'AUDRONĖ'

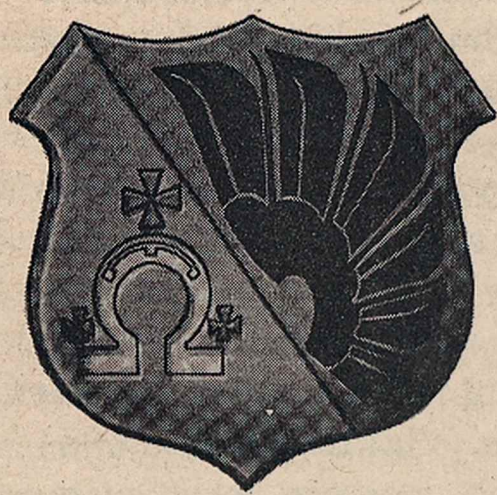
87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS — AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

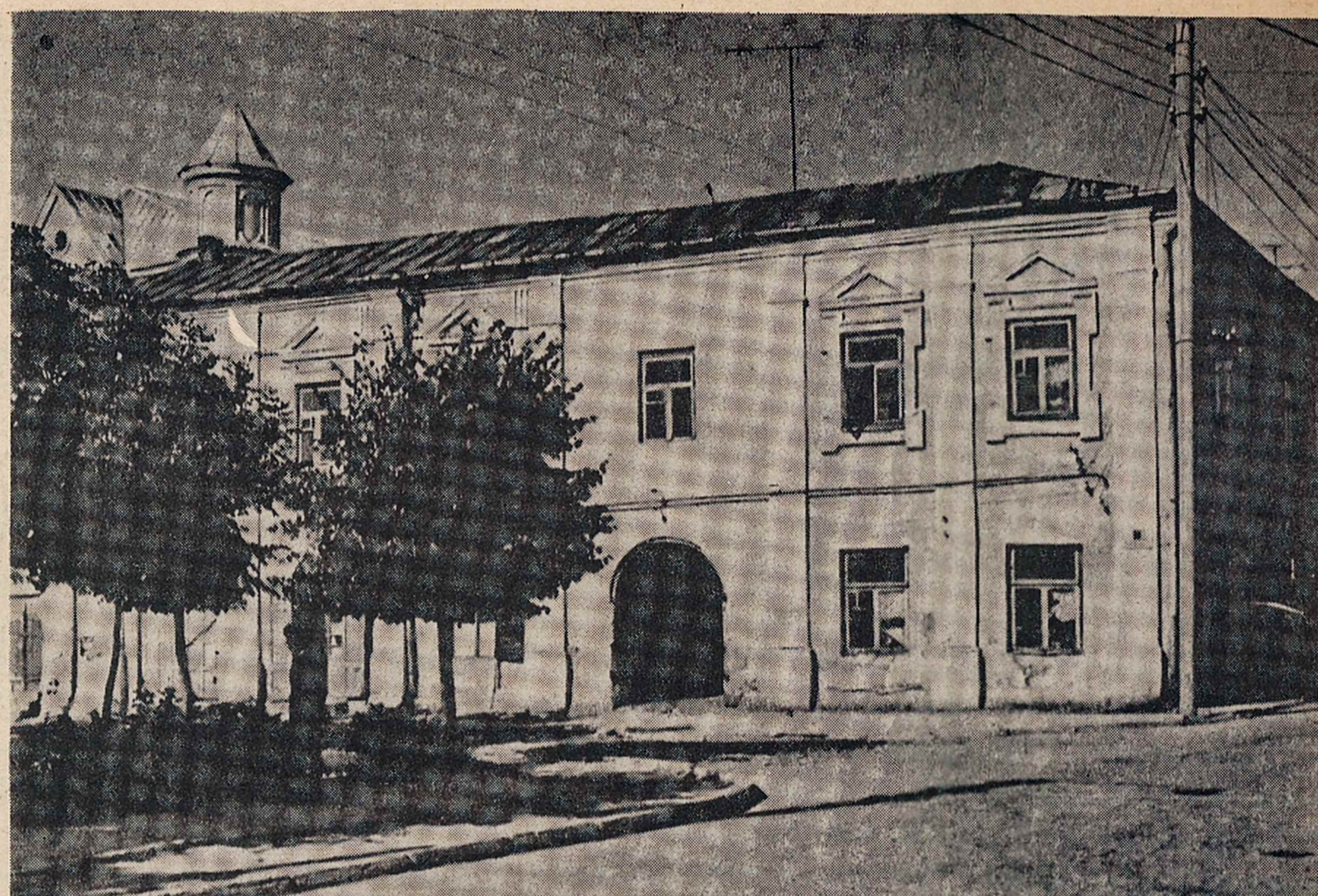
Senųjų Kėdainių herbas.

bentų į ten velkiančius fabrikus.

◆ NEIŠMANĖLIAI neduoda ramybės mūsų vienai skaitytojai. Kartą į redakciją paskambino N. L. skaitytoja ir pradėjo skusti, kad jai neduoda ramybės kažkokių nesubrendėlių telefono skambučiai. Ji pagyvenus našlė, jos duktė studentė, jos abi užimtos ir trokšta ramiai sau gyventi. O čia kasdien įkyrus telefono skambučiai. Jai atrodo, kad jeigu parašysim, kad negražu taip elgtis, tai šposininkai, supras, jog jie netinkamai elgėsi. To laukiame!

IŠ KĖDAINIŲ ISTORIJS

Hermanas Vertbergietis savo kronikos užrašuose pirmą kartą pažymėjo Kėdainių vardą 1372 metais. Suprantamas, kad Kėdainiai jau buvo gyvi prieš tai, bet tasai faktas laikomas istorikų priimta data Kėdainių miesto atsiradimui pažymėti.... Nevežys tuo metu buvo vandeninga upė ir Kėdainiuose buvo uostas, kur sustodavo prekybininkų valtys. Kėdainių turgavietė buvo plati ir anais istoriniais laikais jau garsi. Aplink turgavietę prekybininkai, o taip pat ir amatininkai statėsi nedidelius namus, kur patys gyveno ir laikydavo savo krautuves bei dirbtuves. Žemaitijos seniūnas Jonas Kiška, kurs buvo Kėdainių dvaro ir didelių žemės plotų savininkas, 1590 metais gavo iš karaliaus Žygimanto

SENOSIOS KĖDAINIŲ ROTUŠĖS RŪMAI, KAIP JIE ATRODO DABAR

Trečiojo Kėdainiams Magdeburgo teises ir herbą. Tada miestas įgijo savi valdą ir turėjo savo rotušę, kurioje veikė miesto valdyba, o kartu ir teismas. Kėdainių miestui buvo leista tris kartus į metus skelbti didžiasias, mūges, į kurias suvažiuodavo net iš tolimų miestų pirkliai. Kėdainius valdė burmistras, jo patarėjai, suolininkai ir dešimtininkai.

Kėdainių turgaus aikštėje tūlas Tomas Šafneris buvo pasistatęs dviejų aukštų namus, juose buvo prekybos įmonės ir smūklė. Bet Kristupas Radvila tuos namus už 500 auksinų nupirko ir įsteigė ten mokyklą. Čia veikė reformatų mokykla ir telkėsi anų laikų veiklūs reformatų darbuotojai, labai daug gero padarę vietos žmonių švietimo srityje. Kėdainiuose buvo išmokslinta ir paleista į Lietuvos miestus ir

miestelius daug reformatų kunigų.

Jonušas Radvila pasirūpino Kėdainių miesto rotušės statyba. Norėdamas gauti šiai statybai lėšų, jis išleido įsakymą, kuriame buvo patvirtinti Kėdainių valdybos arba magistrato mokesčiai mūdai ir degtinei.

Jau 1654 metais Kėdainių rotušė buvo pastatyta, o jos mediniame bokšte buvo įtaisytas laikrodis, kuris skambiais dūžiais pranešdavo kėdainiečiams valandas. Rotušės pastate veikė krautuvės, kurias laikė škotai, o vaistininkas Tomas Čenčeris ten įsteigė vaistinę. Kėdainių rotušės požeminiuose kambariuose buvo kalėjimas, ir budelis, kurį 1680 metais Kėdainiai paskolino net Vilniui ir už vagies nugalėjimą gaudavo 30 auksinų.

Kėdainių gyvenimas ne visada būdavo ramus. Labiausia Kėdainių miesto gyventojai nukentėdavo, kai prasidėdavo karai. 1655-1667 metai labiausia buvo vargingi kėdainiečiams, nes per jų miestą žygiavo rusų ir švedų kariuomenės pulkai ir vieni ir kiti negailestingai plėšė ir skriaudė šio miesto gyventojus. Taip pat Kėdainiai neišvengė ir kitos anų laikų nelaimės - dažnų gaisrų, kurie sunaikindavo miestiečių turtus.

Kėdainiai, atėjus rusų valdymo laikams, pradėjo nykti. Ir iš gyvo ir judraus prekybos centro, o taip pat vieno žymiausių Lietuvos reformatų žydinio

ilgainiui liko tik skursantis gilios provincijos miestelis.

APIE SIMO KUDIRKOS LIKIMĄ

dabar viešintieji Lietuvoje Kanados ir Amerikos turistai gauna šiek tiek žinių. Informuoti asmenys pasakoja, kad Simas Kudirka yra priverstas labai sunkiai dirbti. Ir dirba jis nepaprastai daug valandų kasdien. Jo maistas visai menkas. Jis gauna 10 gramų cukraus, 170 augalinio aliejaus. Jam paskirtos nepaprastai aukštos darbo normos. Jis turi išnešioti dvi tonas cemento kibirais, o taip pat vežimėliu jis vežioja statybai smėlį. Dabartinėje padėtyje jo sveikata nuolatos nyksta. Jį kankina ne tik sunkus darbas, bet ir visai nepakankamas maistas.

Jo giminės patys gyvena vargingai, tad nepajėgia Simui suteikti kiek daugiau pagalbos. Iki šio laiko Simas nenusimena ir laikosi tvirtai. Bet nėra jėgų, kurios jam pagelbėtų. Jo artimieji numato, kad vienas išgelbėjimas būtų, jeigu jam bausmė būtų nors kiek sutrumpinta. Blogiausia, kad Simui Kudirkai siuntinių persiuntimas yra smarkiai suvaržytas. Simo savijauta negali būti rami netik dėl jo paties apgailėtinos padėties, bet ir dėl jo vaikučių likimo, o vaikučiai liko našlaičiais.

Lietuvės motinos gerai supranta, kaip skaudu jo jau pagyvenusiai motinai jokių galimų savo sūnui pagelbėti.

KĖDAINIŲ TURGAUS VAIZDAS SENAIS LAIKAIS; DAR PRIEŠ PIRMĄJĮ PASAULINĮ KARĄ

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

OKUPANTAMS KEIČIANTIS

Savaitę prieš vokiečių puolimą iš Vilniaus niaus atvykęs inž. Krajuchinas prašė manę kartu nuvažiuoti į Pajuostę pas bazės viršininką išaiškinti skundus kuriuos jis atsivežė. Vietos gyventojai skundė Vykdomajam Komitetui kad karinė bazė užėmė visus kelius ir jie negali niekur išvažiuoti. Prie bazės vartų ilgai sugaišom kol patekom į vidų, nes reikėjo praeiti pro tris sargybinių postus ir aiškintis. Judėjimas bazėj kaip skruzdelyne – traktoriai, buldozeriai, sunkvežimiai stumia žemių kalnus, kareiviai, kolchoznikai ir ūkininkai su vežimais juda, kruta, šūkauja. Lydimi vieno karininko ieškojom pačio vyriausio kuris vaikščiojo po rajoną su savo padėjėjais. Mums priėjus ir Krajuchinui aiš-

kinant reikalą jis mažai domisi tik dairosi į šalis. Tuo tarpu pribėga lyg išsigandes adjutantas ir sako jam: "prijechal komandujušči general". Vadas tuoj nudumė tik atsigręžęs pasakė vienam komandirui "Pogovorite". Pasilikęs su mumis karininkas sako "aš žinautą reikalą bet ko jus čia rūpinatės kokiais ten keliais kad karas ant nosies".

Grįžom nieko nelaimeję bet pamatėm skubų ruošimasi karui. Tas rusas inžinierius norejo dar aplankyti Kedainių rajoną, bet neturejo mašinos, tai man teko jį ten nuvežti ir aplankyti savo draugą inž. Kondratą, buv. Kedainių apskr. inž. dabar rajono viršininką. Jis paruošė mums gerus pietus ir Krajuchinas išsimaigines kalbėjo atvirai. Esą Plentų Valdyboje dirbantieji rusai inžinieriai nėra komunistai išskyrus žydą politruką Gurevičių, o rajonuose viršininkų padejejai – komunistai, bet jie nėra inžinieriai.

Pagaliam atėjo laukta diena. Birželio 22 d. naktį baisus trenksmas išmetė iš lovos. Išbėgę laukan matome vokiečių lektuvus virš Pajuostės (2-3 km atstume). Viens po kito lektuvai sminga žemyn ir išmetę bombas vėl kila, – atskrenda kitos bangos. Prasidejo karas – ką dabar daryti – eiti į įstaigą ar bėgti į mišką? Po birželio išvežimų šeimą išsiunčiau į kaimą. Bet kiek ilgai tektų slapstyti jei pasišalintum iš darbo? Vistik apsigalvojęs nuėjau įstaigon. Visi tarnautojai atėjo tik Sergušovo nėra. Tuoj paskambinau NKVD viršininkui ir pranešiau kad padejejas

pabėgo. Viršininkas atsakė: "Da, da on unas". Mant to tik ir reikėjo. Rajono įstaigoje turėjom porą arklių ir etatinį vežiką. Liepiu jam pakinkyti arklius – važiuosiu kelių tikrinti... Išvykome iš miesto Smilgių link. Kelyje sutikome keletą vežimų su suimtais ukininkais policininkų ir enkavedistų lydimais. Pasukom Sujetų link manydami viename vienkelyje tarp miškų praleisti baisias dienas. Bet tame vienkelyje nei gyvos dvasios – durys užrakintos. Važiuojam toliau. Klaikus vaizdas – niekur nesimato žmogaus nei soduose nei laukuose. Visi išsislapste miškuose. Apsukę didelį ratą pro Jakubonius, Medikonius atvykom į mano teviškę – vienkelyje netoli vieškelio. Bet ir čia neramu, matome vieškelyje rusų kareiviai ir enkavedistai dumia į vieną ir kitą galą rinkdami žmones kuriuos pamato. Naujos vokiečių eskadriles skrenda Panevėžio link o kitos grįžta atgal. Vieną naktį pernakoję grįžtame į Panevėžį.

Mano ukelis už geležinkelio stoties sunkiau pasiekiamas iš miesto tai maniau čia bus saugiau. Kelias naktis su bernu Kaziuku nakvojom lauke – krumuose, rugiuose, griovyje bet vis nerasdavau tinkamos vietos. Nakties metu mieste visą laiką kažkas šaukdo, vokiečių bombų padegti – keletas namų dega. Prie geležinkelio stoties aikšteje guli pora lavonų vienas iš jų – geležinkelio uniformoje. Paskutinę naktį enkavedistai

LIETUVA, LATVIJA IR ESTIJA D.BRITANIJOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIJOS DOKUMENTUOSE

Britų karo kabinetas negalėjo to klausimo svarstyti, kol iš Amerikos negrįžo ministeris pirminkas. Tad tik 1942 m. sausio 28 d. Edenas referavo kabinetui apie derybas Maskvoje. Ilgame memorandumu buvo išdėstyti Foreign Office'o samprotavimai. Tarp kitko ten buvo pasakyta, kad D. Britanijai ir po karo reikės palaikyti gerus santykius su Rusija, nes priešingu atveju Rusija suartės su Vokietija. Bet, iš antros pusės, Britanijai reikia palaikyti gerus santykius su Amerika. O Amerikai bus labai sunku suvirškinti rusų reikalavimus dėl Baltijos valstybių, tuo labiau, kad tai visai nesuderinama su Atlanto Chartos principais. Aišku, rusai aiškina, kad Baltijos valstybės nubalsavo prisijungti prie Sov. Sąjungos.

Pagal Edeno memorandumą, Britų vyriausybė pirmoje eilėje turėjo atsiklausti Rooseveltto nuomonės. Jeigu jis nesutiktų su visais rusų reikalavimais, tai britai pasiūlytų kitą planą. Pagal jį, Britanija ir Amerika turėtų pritarti pokariniam sutvarkymui, kuriuo Sov. Sąjunga galėtų įsigyti karines bazes Baltijos ir Juodosios jūros rajonuose, arba kad Sov. Sąjunga galėtų kontroliuoti Baltijos valstybių užsienio politiką bei krašto apsaugą. Tuo būdu Baltijos valstybių klausimas buvo paliktas taikos konferencijai. Rusams būtų buvę leista pasiūlyti tokį sprendimą, o Vakarų valstybės galėtų jį priimti ar atmesti.

Vasario 9 d. britų karo kabinetas sutiko su tais pasiūlymais ir davė patvarkymą savo ambasadoriui Vašingtone kreiptis su tuo pasiūlymu į Amerikos vyriausybę. Vasario 20 d. Halifaxas pranešė į Londoną, kad kalbėjosi su Rooseveltu ir Welles. Pastarajam britų pasiūlymas nepatikęs. Jis pasakęs, kad jeigu, statydami naująjį pasaulį, nesilaikysime tam tikrų principų, tai jis sužlugs. Jeigu dabar sutiksime su rusų reikalavimais, tai jie santažuos ir vėliau. Tačiau Welles patarė duoti rusams tokį atsakymą, kuris neatrodytų visai neigiamas.

Nuo dabar diplomatiniai pasikalbėjimai dėl Baltijos valstybių prasidėjo ir tarp Amerikos ir Sov. Sąjungos. O Londone sovietų ambasadorius Maiskis spaudė Foreign Office'ą, kad tas greičiau atsakytų į Stalino klausimą dėl „1941 metų sienų“.

Kovo 7 d. Churchillis pasiuntė Rooseveltui notą, kurioje siūlė, jog Atlanto Chartos principai neturėtų būti aiškinami tokiu būdu, kad būtų nepripažįstamos Sov. Sąjungos sienos, egzistavusios Vokietijai pradėjus žygį į Rytus. Ministeris pirmininkas pareiškė viltį, kad Amerikos prezidentas nedarys kliūčių Anglų - Sovietų sutarčiai pasirašyti.

Bijodamas viešosios opinijos Amerikoje, Rooseveltas nebuvo linkęs tuo klausimu nusileisti, todėl jos - Rusijos būsimosios sienos, pasiderėjo dėl antenorėtų, kad tokie dalykai būtų užfiksuoti popierinio fronto prieš Vokietiją, gegužės 26 d. Edenas su riuje. Tačiau jis pasakęs, kad Baltijos valstybių ateiti Molotovu pasirašė Bendradarbiavimo ir Savitarpės taisyklės priklauso nuo rusų kariuomenės žygio į priekį. pagalbos sutartį, kurioje, tarp kitko, pasakyta, kad Jeigu karo eigoje ar po karo Rusija okupuos Balti-Sov. Sąjunga prisideda prie Atlanto Chartos. Abi jos valstybės, tai nei Amerika, nei D. Britanija negalys pažada teikti viena kitai pagalbą kare prieš Vokietiją, bet pokarinių sienų klausimas nebuvo pa-

1942 m. kovo 9 d. Churchillis išsiuntė telegramą Stalinui, kurioje pranešė, kad jis prašo Rooseveltą duoti sutikimą Anglų - Sovietų sutarčiai dėl pokarinių Rusijos sienų. Stalinas, atsakydamas į tą sams dėl telegramą, pareiškė pageidavimą „pasikeisti nuomonėmis dėl sutarties teksto“.

Kovo 27 d. Edenas pasakė Maiskiui, kad D. Britanijos vyriausybė pageidautų toliau tęsti derybas su Sov. Sąjunga, bet šiuo metu vis dar laukia atsakymo iš Amerikos.

Pagaliam balandžio 1 d. Halifaxas gavo atsakymą iš Amerikos vyriausybės. Rooseveltas pasakęs, zacija vėliau virto vadinamuoju Liublino komitetu, jog iš Atlanto Chartos ir iš Amerikos viešosios opinijos požiūrio būtų naudinga, kad sutartyje sovietų vyriausybė pasižadėtų, užimdama Baltijos valstybes, leisti išvykti kiekvienam piliečiui, norinčiam iš ten emigruoti, ir išsivežti savo turtą.

1942 m. gegužės 20 d. į Londoną atvyko Molotovas, ir Britanijos vyriausybė jau buvo nusistačiusi sutikti su sovietų reikalavimu dėl 1941 metų sienų pripažinimo. Bet čia iškilo nauja kliūtis: Molotovas nesutiko su Amerikos pasiūlymu, kad Sov. Sąjunga leistų Baltijos valstybių piliečiams laisvai emigruoti. Jis neįėjo į jokiais nuolaidas, o, atvirkščiai, statė dar naujus reikalavimus.

Gegužės 21 d. Molotovas turėjo pirmąjį posėdį su Churchilliu ir ta proga pasakė, kad Sov. Sąjunga negali nusileisti vakarinių sienų klausimu, ir esą nepakanka atstatyti tik tai, kas buvo prieš karą. Reikia daugiau garantijų, reikia savitarpės pagalbos sutarčių su Suomija ir Rumunija. Kai dėl Lenkijos sienų, tai Molotovas pareikalavo, kad D. Britanija paliktų tą klausimą rusams su lenkais tarpusavy išspręsti.

Britai negalėjo sutikti su tokiu pasiūlymu, nes jie turėjo sutartį su Lenkijos vyriausybe, kurios būstinė tuo laiku buvo Londone. Nesutarė dėl Lenkijos - Rusijos būsimosios sienos, pasiderėjo dėl antenorojimo, kad tokie dalykai būtų užfiksuoti popierinio fronto prieš Vokietiją, gegužės 26 d. Edenas su Molotovu pasirašė Bendradarbiavimo ir Savitarpės taisyklės priklauso nuo rusų kariuomenės žygio į priekį. pagalbos sutartį, kurioje, tarp kitko, pasakyta, kad Jeigu karo eigoje ar po karo Rusija okupuos Balti-Sov. Sąjunga prisideda prie Atlanto Chartos. Abi jos valstybės, tai nei Amerika, nei D. Britanija negalys pažada teikti viena kitai pagalbą kare prieš Vokietiją, bet pokarinių sienų klausimas nebuvo pa-

Tas klausimas vėliau dar labiau susikomplicavo. Anglai ir toliau negalėjo pažadėti nuolaidų rupokarinių Rusijos sienų. Stalinas, atsakydamas į tą sams dėl Lenkijos - Rusijos sienos, nes oficialiai Lenkija buvo laikoma Britanijos sąjungininke ir daug lenkų karių kovojo prieš vokiečius įvairiuose frontuose. Stalinas taip pat nenorėjo nusileisti, nes jis norėjo užsitikrinti Sov. Sąjungos įtaką būsimoje Lenkijos valstybėje. Tam tikslui 1943 m. balandžio mėn. Rusijoje buvo įsteigta „Lenkų Patriotų Sąjunga“ su Vanda Vasilevska priešakyje. Ši organizacija vėliau virto vadinamuoju Liublino komitetu, y. Lenkijos liaudies vyriausybės užuomazga.

Britų ir Sovietų vyriausybių įsipareigojimai prieš lenkus neleido abiem valstybėms susitarti dėl Lenkijos - Rusijos sienos. Ginčas dėl tos sienos sudarė tik dalį platesnio klausimo — Sov. Sąjungos vakarinių sienų. Bet, negalint susitarti dėl tos dalies, visas klausimas liko neišspręstas iki 1943 m. pabaigos. Tokiu būdu bent iki to laiko ir Baltijos valstybių įjungimas į Sov. Sąjungą nebuvo pripažintas.

D. B - čius

nužudė trys ligoninės gydytojus, o cukraus fabrike sušaudė apie 20 politinių kalinių. Tą dieną kai grįžau į Panevėžį mačiau kai tuos kalinius suguldytus sunkvežimiuose enkavedistai vežė į cukraus fabriką. Ketvirtą valandą naktį šaudymas mieste nurimo bet girdėjosi didelis trenksmas ir dundėjimas. Gulėdami griovyje po krūmais, subernu Kaziku nusprendėm kad turbūt vokiečių tankai įvažiavo į miestą. Iš ryto eidamas pro gelžk. stotį, matau visą stoties rajoną apstatytą patrankėlėmis o prie jų vokiečių kariai. Praeidamas pasakau jiems "guten Morgen" – jie mandagiai atsako. Stoties g-vė pilna sunkvežimių ir šarvuotų automobilių kuriuose prisėdę eilėmis šalmuoti Wehrmachto kariai. Palyginant su apskurusiais raudonarmiečiais tie vokiečių kariai pulkiai atrodė, ypač jų apranga ir apginklavimas. Vienam kariui, iš vežimo, pakėlus spalvuotą rodyklę – visa kolona pajudėjo ir nuvažiavo tolyn. Tankai pravažiavo naktį, kas matyti iš grindinyje, paliktų vikšrų pėdsakų. Pasikeitė Lietuvos okupantai.

Turgavietės aikštėj, vokiečių kariams žiūrint, vyko liudna procesija – trijuose vežimuose vežė sušaudytus daktarus; lydint ligoninės seserims. Dar prieš savaitę sutikęs ant tiltų dr. S. Mačiulį kalbėjome ir aš stebėjau kad jis turėdamas priešų ir tokio pavojingą laiką tebedirba ligoninėje. Jis atsakė: "pavojaus metu daktaro pareiga būti operacinio stalo". Ištikro, prasidėjus karui jis su dr. Žemguliu ir dr. Gudoniū operavo sužeistus civilius ir raudonarmiečius. Prasidėjus karui, nakties metu ligoninės rajone ir Nevežio pakrantese kažkas vis šaudė, tai ligoninėje, naktį, dežuruodavo ginkluoti komjaunuoliai. Netoli ligoninės, savivaldybės rumuose buvo NKVD bustinė, tai tas šaudymas naktį ir enkavedistams baimės įvarė. Dr. Didžiulio sūnus, komjaunuolis, įtarė seserį Kanevičienę kaip provokatorę, – palai-
kant ryšius su partizanais. Paskutinę dieną į ligoninę atvyko sunkvežimiu enkavedistai tą

seserį sulmti bet jos nerado. Enkavedistai pareikalavo ją išduoti ar pasakyti kur ji yra, bet operacinėje buvę daktarai Mačiulis, Žemgulis, Gudonis negalėjo pasakyti nes jie patys nežinojo kur ji yra. Tada enkavedistai atkišę ginklus suriko "rankas aukštyn" – išsivarė daktarus į sunkvežimį ir nuvežė į vieno namo rūšį, prie Margio gatvės, – visus trys sušaudė. Daktaras Žemgulis buvo ligoninės direktorium o dr. Mačiulis – chirurgijos sk. vedėjas. Dr. Gudonis (jaunas) ir neturėjo oficialių pareigų. Vėliau enkavedistai suradę seserį Kanevičienę irgi žiauriai nužudė. Buvo dar kalbama kad rusai sušaudė chirurgus daktarus delto, kad jie negalėtų patarnauti vokiečiams kaip chirurgai.

NUOSTOLINGAS SUKILIMAS

Pirmomis karo dienomis, staigiu puolimu lektuvais vokiečiai sudaužė rusų aerodromus ir karines bazines o jų šarvuoti junginiai skubėjo magistraliais plentais užimti Daugpilį ir Vilnių sudarant ten prietilčius. Raudonosios armijos pasipriešinimą, prie Dubisos ir Gaižlunų poligono, vokiečiai greit palaužė ir sumušti rusų armijos daliniai traukėsi iš Lietuvos. Tose didžiųjų armijų grumtynėse, beginkliams lietuviams nebuvo ko maišytis – nereikėjo šaudyti iš pasalų nei bėgančių rusų nei sutikti su gelėmis vokiečių. Del neapgalvoto išsišokimo beprasmiškai žuvo apie 300 lietuvių jaunimo.

Po karo kažkas sugalvojo "tautos" sukilimo mitą o pulk. K. Škirpa visuose laikraščiuose išliejo daug rašalo aprašydamas "Berlyno posto" nuopelnus įsteigiant LAF organizaciją kuri įvykdė tautos sukilimą. Liet. Encikl. irgi prirašė daug fantazijos apie tą sukilimą paminėdama pvz. kad sukilime dalyvavo 50 000 LAF vyrų iš kurių žuvo 2700 o sužeistų 4000... kad bolševikų okupacijos metu buvo susidarę šimtai rezistencijos organizacijų, kovos vienetų, pasivadavusių įvairiausiais vardais o jų vadai slapvardžiais... Kaipgi ištikro ten buvo? Birželio išvežimų dienomis matėme stotyse, prekinuose vagonuose prikimštus žmones. rau-

dojančias moterys ir vaikus. Pirmomis karo dienomis matėme, keliuose vežamus suimtus ūkininkus, iš kalejimo vežamus, suguldytus sunkvežimiuose, kalinius sušaudymui. Ką tie šimtai kovos vienetų veikė tomis siaubodienomis? Negirdėjom nei vieno atsitikimo kad kas nors būtų aktyviai pasipriešinęs ir suimtuosius išvadavęs ar bent kiek sutrukdęs. "Pasipriešino" tik tada kai nebebuvo pavojaus ir neberekėjo priešintis. Birželio 23 d. girdėjom Kauno radio stoties pranešimą apie Lietuvos valstybės atstatymą, vyriausybės sudarymą, raudonarmiečių nuginklavimą, valdiškų pastatų užėmimą ir tt. Bet ką tas padėjo? Rusai jau patys bėgo ir vokiečiams jokia sukilėlių pagelba buvo nereikalinga.

Tuo metu Berlyne gyvenę lietuvių veikėjai: gen. K. Musteikis, dr. P. Karvelis, E. Galvanauskas, R. Skipitis, J. Vailokaitis – teisingai galvojo: "jei nėra jokių pagrįstų pažadų iš vokiečių pusės, tai nėra prasmės velti jaunimą į sukilimą kuriame be reikalo bus tik pralietas kraujas ir paaukotos jaunos gyvybės". Jie patarė nuo sukilimo susilaikyti.

Vistikatsirado Kaune karštagalvių kurie įvelė beginklį jaunimą į beprasmišką savižudybę. Kiek gi ištikrųjų tame sukilime žuvo lietuvių? Daugiau patikimas žinias duoda P. Dirkis (LL 3. VI. 71). Jis nurodo kiek sukilime dalyvavo žmonių tik tvirtina kad vokiečiams jau atėjus, birželio 25 d. buvo laidojama 376 žuvę sukilėliai. Jis pats buvęs vienas iš sukilėlių vadų ir veikęs savo iniciatyva – jokių instrukcijų iš LAF vadovybės nebuvo gavęs. Jis, pasiremdamas Dr. P. Ancevičiaus tuo laiku gyvenusio Berlyne įvykių aprašymais (Naujienos 16. III. 50) tvirtina kad LAF vadas pulk. Škirpa nežinojęs netik apie sukilimo pradžią bet ir prasidedusį karą (LL 9. IX. 71). Gi pulk. Škirpa mano kad LAF vadovybė "apstatė" Wehrmachto vadus ir birželio 23 d. sukilimas pasisekė visų 100%. (Naujienos 26. VIII. 71).

Bus daugiau.

OPOZICINIAI NUSITEIKĘ IŠSIUNČIAM IŠ SOVIETŲ SAJUNGOS

Turbūt didelį nerimą sukėlė Sovietų Sąjungoje besiplečiantis visoje teritorijoje demokratizacijos sąjudis. Yra gandų, kad Kremlius nusprendė priklausančius šiam sąjudžiui asmenis, geriau išsiųsti iš Rusijos.

Jau išsiųstas poetas Brodsky, kurį jau priėmė Amerika davė teisę nuolatinei apsigyventi ir pakviestą į Michigano universitetą profesoriauti. Ištremtas Esenin-Volpin Sergėjaus Esenino sūnus matematikas, apsigyveno Izraelyje, o dabar vėl išsiųstas dailininkas Titovas nuvyko į Romą Italijoje. Jis atsivežė savo 60 darbų, bet atidengus įpokavimą,

pasirodė, kad visi paveikslai buvo apipilti sieros rūgštimi.

Titovas spaudos atstovams pasakė, kad Sovietų valdžia padarė viską, kad užsienis nepamatytų nė vieno jo paveikslų tėvynėje sukurto.

IŠ P. VIETNAMO ATŠAUKIAM I AMERIKOS KARIAI

Prez. Niksonas pareiškė, kad per liepos ir rugpiučio mėnesius iš Pietų Vietnamo bus išvesta 10,000 Amerikos karių. Nuo rugsėjo mėn. pasiliks 39,000 karių ir karo tarnautojų. Daugiau kariuomenė nebus siunčiama į P. Vietnamą, tik savanoriai, jeigu tokių atsirastų.

Nuo to laiko kai Niksonas tapo prieš 3 metus Prezidentu, iš P. Vietna-

mo buvo išvežta pusė milijono karių. Jo tikslas esąs, išvežti visus fronte likusius Amerikiečius.

KHP MALTAI davė 47 milijonus dol. ilgametę paskolą be jokių nušimčių.

● LIETUVIŲ MOTERŲ suvažiavimas įvyko Vilniuje birželio mėnesyje ir, kaip paprastai, buvo skirtas režimo propagandai. Suvažiavimą atidarė Leoka – dija Diržinskaitė, paskaitas skaitė "Tarybinės Moters" redaktorė Birutė Bareišienė ir žemės ūkio akademijos profesorė Aleksandra Gulbinskienė. Ypatingai buvo reklamuojama, kad lietuvių moterų pasveikinti atvažiavo pirmoji kosmonautė Tereškova.

● IRENA BREVING pasižymėjusi lietuvių literatūros vertėją į vokiečių kalbą. Ji gimė Kybartuose, savo laiką lankė Kaune "Aušros" mergaičių gimnaziją. Ji išvertė daugelio lietuvių rašytojų kūrinių į vokiečių kalbą. Tarp kitko ji parengė lietuvių apsakų antologiją, kuri buvo kaž kodėl pavadinta "Žuvis neturi atminties".

LAISVĖJ GYVENĘ VERGAIS NEBŪSIM

Pasaulinė situacija eina prie stipraus susikirtimo tarp dviejų polių: Laisvės ir vergijos. Artimieji rytai, Azijos klampynė, Europos subruzdymas ir pačioj komunizmo pekloj verda kruviną smalą. Jei Sovietai rengiasi nušluoti

visus setelitus erdvėje, šaudyti branduoliniomis ginklais į laisvą Ameriką, tai išvada aiški, niekas nežiūrės į jeigu ir Maskvos sostai bus sunaikinti.

Kaip mūsų, lietuvių pasauelyje? Čia jaunimas Sovietų raudonas vėliavas, milijonams amerikiečiams matant degina, demonstruoja savo valią siekti laisvės. Vargšas Simas Kudirka šaukė "Duokit Laisvę, arba leiskite numirti". Tai balsas, kuris turėjo pasiekti pasaulio sąžinę. Balys Svalia.

● PRANCUZŲ Prezidentas Pompidou, paskyrė naują ministrų pirmininką, Pier Mesmer vieton atsistatydijusio. Naujas Prancūzijos kabinetas sudarytas daugumoje iš buvusių ministrų.

Š.m. liepos 23 d., sekmadienį SLA 72 kuopa ruošia

TRADICINE

gegužinė!

KURI ĮVYKS A. PADOLSKIO GRAŽIOJE SODYBOJE,

P A R I S, Ont.

Pradžią 12 val. p.p.

hamilton

Nera tokių metų, kad SLA nariai ir ne nariai iš Amerikos, atostogaudami Kanadoje neatvyktų į SLA gegužinę. Paskutiniiais metais turėjome svečių iš New Yorko, Chicagos, De-

SLA 72 kuopa Hamiltone atsisteigė prieš 11 m. ir dėka darbščių SLA veikėjų, kuopa yra veikli. Kuopas metai ruošia gegužinęs ir jos visuomet sutraukia daug publikos ir gautą pelną visada paskiria tautiniams reikalams. Iš eilės jau 6 metai kuopa ruošia gegužines, savanorio kurėjo A. Padalskio sodyboje. Vieta yra labai graži ir patogi jaunimui ir senimui. Jaunimas atvykęs į gegužinę galės naudotis maudimosi baseinu, suaugę, kas norės galės virti ar kepti, yra virimo krosnys, o kas norės galės gauti vietoje pagaminto maisto.

Kas metai, į SLA gegužines suvažiuoja lietuviai iš tolimiausių apylinkių. Ilgainiui gegužinė tapo lyg susipažinimo vieta. Laikas patogus - atostogavimo metas.

Nera tokių metų, kad SLA nariai ir ne nariai iš Amerikos, atostogaudami Kanadoje neatvyktų į SLA

gegužinę. Paskutiniiais metais turėjo svečių iš New Yorko, Chicagos, Detroito ir net iš tolimosios Kalifornijos o taip pat iš Vancuverio.

Kelias į gegužinę: važiuojantiems iš vakarų ir rytus, imti 2-ąjį kelią, privažiavus 5-tą kelią yra šviesos. Prie šviesų sukti į kairę ir už pusantros mylios privažiuosite A. Padalskio sodybą, kurioje plėvesuos Lietuvos trišpalvė. Važiuojantiems iš rytų ir vakarus važiuoti 50-tuoju keliu, privažiavus 2-ą kelią prie šviesų sukti į dešinę. Posukio vietoje bus rodyklės rodančios kryptį į SLA gegužinę.

Kviečiame SLA narius ir ne narius iš Londono, Toronto, St. Catharines, Hamiltono ir kitų vietovių į didžiąją SLA tradicinę gegužinę š.m. liepos 23 d., į A. Padalskio sodybą.

Troškulio ir alkionereikės kęsti. Svečiai bus vaišinami, SLA kuopos darbščiųjų moterų paruoštu maistu. J. Šarapnickas SLA 72 k. pirm.

HAMILTON

Liepos mėn. 16 d. į Hamiltoną atvyksta Australijos vyrų krepšinio rinktinė, kuri 3 val. p.p. Katedros mergaičių gimnazijos salėje/kampas Main St. E. ir Grant g-vių/susitiks su

HLSK Kovas penketuku. Mūsų kolonijos gyvenime tai istorinis įvykis, tad visų hamiltoniečių pareiga yra atsilankyti į šias rungtynes, susipažįstant su penktokontinentolietuvišku krepšiniu. Be sportininkų į rungtynes atvyksta pilnas autobusas Australijos jaunimo, kuris po rungtynių trumpai sustos Jaunimo Centre. KLB Hamiltono ap. valdyba dar kartą nuoširdžiai prašo visų hamiltoniečių ir ap. lietuvių savo gausiu atsilankymu paremti išeivijos sportinę veiklą, ypatingai turint puikią progą, po ilgesnės pertraukos vėl pamatyti gražų mūsų tautinį sportą.

Solidarumo įnašo riklavą ap. valdyba numato praveisti šį rudenį.

Numatomi parengimai mūsų kolonijai: rugsėjo mėn. 16 d. Tautos Fondo, rugsėjo mėn. 30 d. Montrealio vyrų okteto koncertas ir šokiai/ruošia ap. valdyba / Tą pačią dieną Hamiltone šaukiamas KLB Krašto Tarybos suvažiavimas, spalio mėn. 21 d. Šalpos Fondo koncertas - šokiai, lapkričio mėn. 19 d. Clevelando Grandinėlės koncertas Mohawk College salėje, lapkričio mėn. 25 d. Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas ir KLVS Ramovės Hamiltono sk. 10-čio veiklos atžymėjimas. Meninę programos dalį atliks Detroito jaunimo ansamblis ved. muz. St. Sližio, gruodžio mėn. 31 d./sekmadienį/NM sutikimas.

B-nės inform.

HAMILTON

L.Š. ST. Hamiltono D. L. K. Algirdo šaulių kuopa gerbdama savo kuopos darbštųjų pirmininką Povila Kanopą liepos mėn.

NETIKĖTAI MIRUS MŪSŲ MYLIMAM
VYRUI IR TĖVUI

A + A

PULK. EVALDUI REIKENIUI

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kurie mus skaudžioje valandoje guodė žodžiu, laiškais ir prisiuntė gėles.

Ypatinga padėka kunigui A. Žilinskui už pamaldas ir palydėjimą į kapus, prel. dr. J. Tadaraukui už Rožinį sukalbėtą prie velionies karsto, Hamiltono veteranų skyriaus nariams dalyvavusiems su vėliava pamaldose ir nešusiems karstą, Hamiltono skautams ir skautėms.

Ačiū visiems pagerbusiems velionį savo dalyvavimu koplyčioje, pasimeldusiems ir palydėjusiems Jį į amžinąjį poilsio vietą.

Giliai liūdinti

Žmona, sūnus ir duktė

KLB Hamiltono apyl. valdyba. Sedi iš kairės: vicep. H. Svažas, pirm. L. Skripkute, jaunimo reik. V. Čegyte, vicep. K. Baronas. Stovi iš kairės: sekr. A. Stanevičius, pareng. vad. K. Mikšys ir ižd. A. Stosius.

1 d. suvažiuojo į jo puikų vasarnamį prie Erie ežero pagerbti vardinių progą.

Pasirodo ir čia Povilas nesusėdėjo be darbo iš ežero prisigaudęs gerokai žuvies, tai tuojau jo žmonelė Stasė-šaulė, žuvį iškepė ir suvažiuosius brolius ir seses šaulius skaniai pavaišino. Suvažiuosiu tarpe buvo ir gerbiamas šaulys dr. A. Gailius. Vaisingųjų šeimininkų tarpe buvo keletą valandų praleista.

Iki šiol Hamiltone kiekvienais metais Kariuomenės šventės minėjimą ruošė davo drauge šauliai ir veteranai, bet šiais metais veteranai švenčia savo dešimt metų veiklos ir tą šventę nori sujungti su kariuomenės minėjimo švente. Todėl tuoreikalu birželio 29 d. šaulių ir veteranų valdybos drauge padarė posėdį, ir nutarė, kad šiais

metais kariuomenės šventės minėjimą ruošia vienai veteranai lapkr. 25 d.

Karo veteranas kap. Antanas Ruzgys padovanojo rašomąją mašinėlę Hamiltono Karo Veteranams. J. P.

B-NĖS PIRMININKAS KE-LIONĖ JE

J. Šarapnicko veikla nesibaigia St. Catharinėje. Jis yra SLA kuopos pirmininkas Hamiltone ir jam nėra svetima plačiau pakeliauti, kai to reikalauja jo veikla. Šiomet jis lėktuvu išskrido į Floridą, kur buvo SLA suvažiavimas, po to jis skrenda į Čikagą pasižiūrėti, kaip sekasi St. Catharines gaušiams atstovams.

Tai aktyvus veikėjas. Ne titulai ir užimti postai jam rūpi, bet lietuviybės darbas.

Kor.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpiūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienu metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 - 3 metams	7%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,400.000.

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

KODĖL BUVO UŽMIRŠTAS LIETUVIŲ TEATRAS?

I šią šalį prieš dvidešimt ar daugiau metų atvažiavo visa eilė profesionalų aktorių, išėjusių specialų mokslą ir turėjusių žymų scenos darbo patyrimą. Jų visų likimas ne vienodas ir jie apsigyveno ten, kur kiekvienam atrodė patogiau. Pasiskleidę milžiniškuos plotuos jie negalėjo nei galvoti, nei rūpintis lietuvių teatro atgaivinimu. Iki šiol daryti bandymai buvo labai menkos apimtys. Niekas neišdrįso pradėti lietuvių teatro darbo. Tiesa, kad toks darbas yra sunkus, reikalauja ir daug lėšų ir nemaža energijos. Todėl visais laikais buvo imamasi tokių lengvesnių darbų ir sumanymų, kurie greitai įvykdomi ir čia pat suteikia šokių tokių efektą.

O nesirūpinimas teatru – didžiausioji klaida, kuri nepataisoma ir skaudi. Niekada atsakingi lietuviai kultūrininkai nesijaus atlikę viską, kas buvo reikalinga ir pagaliau, buvo įmanoma atlikti, jeigu lietuvių teatro reikalas taip nedovanotinai ir toliau bus aplėistas.

Lietuvių dramatinis teatras visuomenės auklėjime būtų turėjęs milžiniškos reikšmės. Jaunuomenė būtų galėjusi pramokti, kaip reikia tarti lietuviškus žodžius, jeigu ir nemintum kitų svarbiųjų teatro poveikių.

Ir tie mūsų visų pasiekti rezultatai, kuriais kartais mėgstama didžiulis, akivaizdoje šio kultūrinio nuostolio, neatrodo jau tokie įtikinanti.

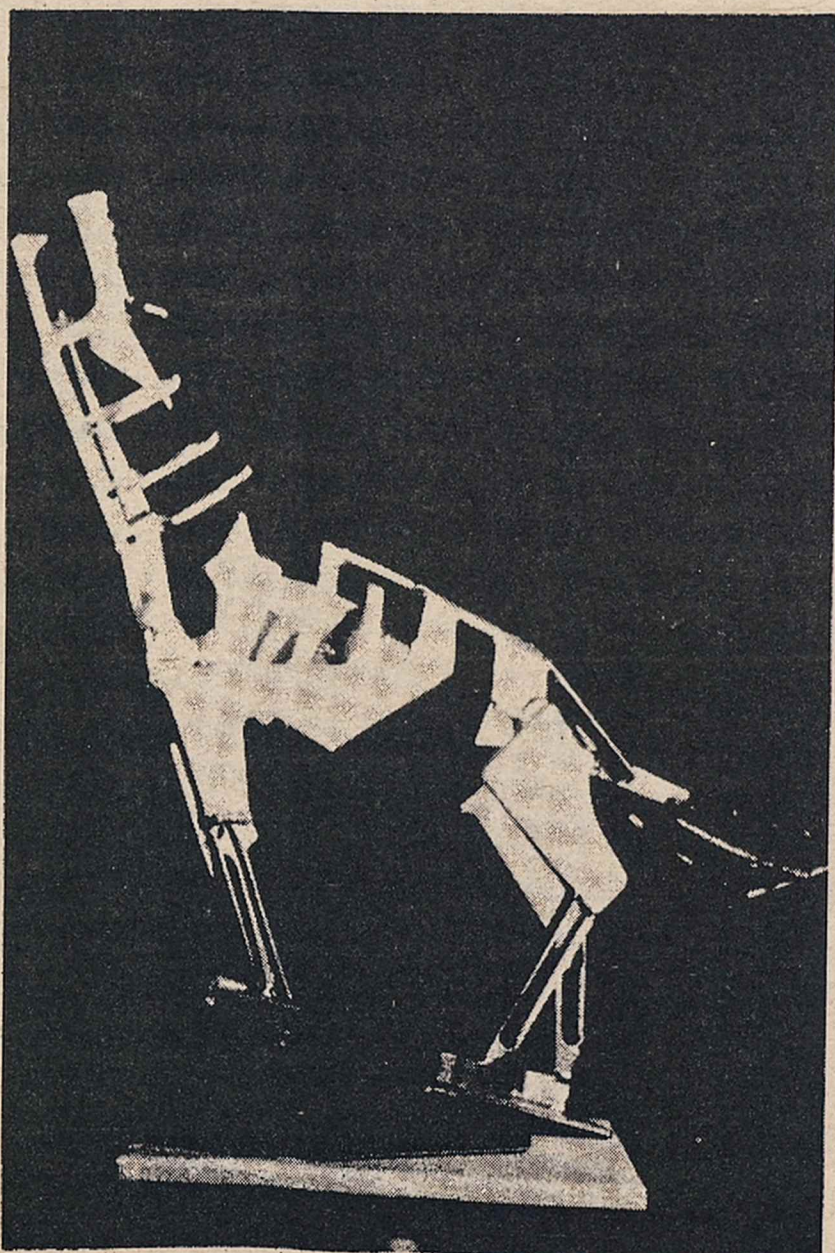
Teatras sujungdamas didelius būrius lietuvių būtų buvęs lietuvių kalbos ugdytojas jaunose krūtinėse. Juk matome gi, kad lituanistinės mokyklos, nors jų neopelnai ir milžiniški, bet pajėgia atlikti tik pusę darbo. Iš-eina iš mokyklos jaunuoliai, patenka į svetimą aplinką, nutolsta nuo lietuviškos kultūrinės veiklos ir visa kas buvo įskiepyta vaikystės dienomis lituanistinėje mokykloje neišvengiamai pamiršta. Nei kongresai, nei atsitiktini susibūrimai nėra veiksmingesni.

Jeigu manome, kad sutelktomis iš aukų lėšomis tenkiname labai svarbius tautiniu požiūriu reikalus, tai lietuvių dramatinis teatro reikalas čia yra pačioje pirmoje pozicijoje.

Dviaki.

Prano Baltuonio skulptūros paroda įvykusi Montrealyje Ville Marie liepos pradžioje turėjo gero pasisekimo. P. Baltuonis parodo daugelyje savo darbų meninę nuovoką ir lakią vaizduotę. Daugelyje jo rastų meninių sprendimų pastebimas sarkazmas ir satyra. Vaizde matome jo kūrinį iš šaknų sukomponuotą ir pavadintą "Problema".

Adolfas Jankus. Geležinis Vilkas.

Už lango regis vakaro dangus

VYTAUTAS MAČERNIS

Už lango regis vakaro dangus ugninis.
Jame išskyla ažuolais apaugusi kalva.
Tenai ramus senolių mano kapinynas,
Ten žemė, juos pridengusi, puri, lengva.

O čia – senolių namas didelis ir tvirtas,
Jame gyvena atkakli, žemaitiška dvasia.
Ne vienas ją nešiojęs dulkėmis pavirto,
O ji vis auga ir tvirtėja ainių kartose.

Kiekvieną vakarą iš kapinyno seno
Senoliai grįžę mano kambarį susėda
Aplink mane plačiau ir tašykingu žiedu

Ir ima tarp savęs įvertinti darbus mano:
Jeigu atranda kartais esantį vertu kurį,
Aš stoviu ir džiaugsmu liepsnoju žiedo vidury.

Šarnelė, 1944. II. 19.

Kaip vagis klatingas naktį
Ilgesys širdin atėjo.
Liepė širdžiai liautis plakti,
Liepė jis akim apakti
Ir per kiaurą klaikią naktį
Šviną i krūtinę liejo.

* * *

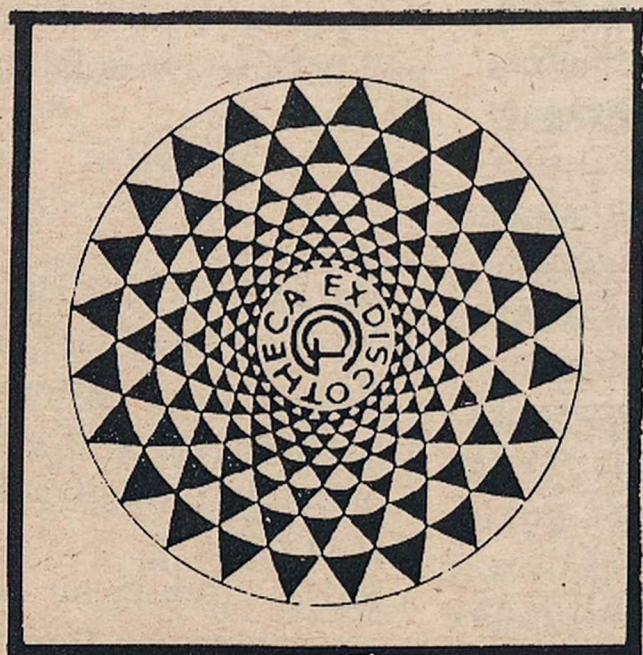
Ir širdin iilietas švinas
It nuodėgulis sustingo.
Ir kaip siaubas panaktinis
Iš išdegintos krūtinės
Veržias skundas begalinis:
Dieve, būk man gailestingas!

BALYS SRUOGA

iš "Giesmės viešnei žydriajai"

A. KURAUSKAS

po chicagos dangum

PO CHICAGOS DANGUM Lietuvių Labdarių Sąjunga. 1914 m., Chicagoje įsistatė Lietuvių Rymo Katalikų Labdarių sąjunga. Nuo to meto iki šių dienų ji padarė labai didelių darbų ir paliko ateičiai atminimą: įkūrė šv. Kryžiaus ligoninę Marquette Parke ir pastatė šv. Šeimos vilą seneliams. Liepos 4 d. šv. Šeimos vilai sukako 25 metai nuo jos įsteigimo. Tą progą, ilgametis veikėjas red. T. Šimutis "Drauge" primena jos istoriją. O 1965 metais draugijos veikėjas Zigmontas Gedvilas išleido savo iniciatyvą LRKIS-gos veiklos, su plačia dokumentacija knygą. Iš jos aiškėja, kad visas šv. Šeimos vilos turtas priklauso

decezijai, bet jis naudojamas tik Lietuvių RK Labdarybės reikalams. Kun. A. Staniukynas net savo testamentu tai įrašė su dvejų liūdininkų ir notaro patvirtintu dokumentu. Tai pagarbą kun. Staniukynui, kuris jau tada suprato įvairias pinkles - lietuvių turtas turi likti lietuviams. Šv. Kryžiaus ligoninė yra pavesta valdyti ses. Kazimierietėms. Šv. Šeimos vilą - senelių prieglaudą Lemonio pakraštyje tvarko kun. Adominas nuo jos atsikartymo. Ar su šiais turtais atsitiks kaip su šv. Kazimiero lietuvių kapinėmis, dar nėra visai aišku. Linkime, kad praeities lietuvių aukotojų, rėmėjų, didelių gyventi turtai, liktų lietuvių

rankose.

ISPŪDINGAS GINTARO

VAKARAS. Birž. 24 d. kai Jaunimo Centran rinkosi būriai į JK parodos atidarymą, tai tuo pačiu metu virš 400 mūsų tautiečių su svečiais sugūžėjo Conrad Hilton viešbutį - metiniam Gintaro baliui, kurį rengia jau 12 metų Chicago Lietuvių Moterų klubas. Gintaro balius - tai jaunųjų mergaičių - debutančių pristatymas visuomenei, kurių buvo šiemet vienuolika. Koks spalvingas pobūvis: salė išpuošta lietuvių tautinėmis spalvomis gėlių buketais, atitinkamu metu giedamas Himnas. Debutantės, baltos, kaip lelijos, rankose su trispalvėmis gėlių kuokštelėmis lietuviškas orkestras groja lietuviškas malodijas, debutantės vienos ir su berniukais šoką tautinius šokius. Kon. J. Daužvardienė, bankietė pirm. A. Brazio, pakviesta lietuviškai ir angliškai tariai sveikinimo žodžius, pristato debutantes, Marija Rudienė įteikia I. Seibutis ir A. Martinkus stipendijas. Visa programa užtruko 50 minučių, po vakarienės šokiai ir pasilinksminimas. Groja K. Steponavičiaus vedamas orkestras. Gintaro vakarų įkūrėją yra garbės kons. J. Daužvardienė. Ačių LM Klubui, už Gintaro šalies garsinimą, ačių Sophie Barcus radijo vedėjams A. F. Daukams, kurie suteikė galimybę būti jame.

GERI GVILDENIMAI.

Praeitų metų lietuvių Dainų šventė, labai smulkiai išgvildeno rašytoja J. L. Vaičiūnienė. Tai rimtos pastabos ir ateičiai. O dabar, kai Clevelando "Grandinė" įvedė naujų šokių savo grupėje, jina vėl "N" plačiau nušviečia, kaip atrodė tos naujybės, iš kur kyla ir kaip atsirado. Ji išveda, kad šokių formos

ateina iš okupuotos Lietuvos, kurias Lingys, Lenino prem. laurietas informavo. Ji įrodė faktais ir paveikslais, kiek ten lietuviškumo yra. Poetė J. Vaičiūnienė yra šokių veteranė, jos pastabos labai tikslios.

ATGARSIAI APIE LIETUVOS NELAIMES.

Čia Sovietų paroda, o ten Lietuvoj vyksta 200 jaunųjų teismas, susideginimai. "Tribune" kiek pakritikavo, kam baltiečiai parodą pikietuoja, nes komunistai atsikės Rusijoje Amerikos parodom. Tačiau 44 kanalas per TV žinias stoji Lietuvos reikalus ginti. Val. Šadauskas teisingai nušvietė, kaip žiauriai Lietuva Rusijos okupuota, lietuviai trokšta laisvės, net krašte nesibijo kalėjimų ir susideginimų. Žydų lyga patraukė į teismą Muziejiaus vadovybę, kodėl juos išvyjo. Paroda tebevyksta, bet žmonės labai nesidomi, tai pakenkė demonstracijos ir pikietai. 7 TV kanalas irgi rodė viską. Verta padėkoti ir žurn. Paul Scott, kuris Twin Circle ir kituose laikraščiuose išskėlė Lietuvos nelaimes ir klausė, kodėl Amerikos vyriausybė nieko nedaro Lietuvos ir kitų pavergtų tautų vadavime iš vergijos raikaluose.

NAUJAS VIENETAS.

Mes visi džiaugemės, kad iš jaunimo tarpo susidarė stiginis kvartetas iš K. Valaitienės, N. linkevičiūtės, Vyt. Nako ir Bern. Prapuolenio, vadovaujant D. Junkevičiutei. Sveikiname. Būtų labai gera turėti vyrų kvartetą, kitus mažus vienetus, nes didieji ansambliai ar chorai, sunku pasikviesti į radijo, TV ir kitus programas.

SVARBUS PATARIMAS.

Birž. 25 d. Lietuvių Televizijoje buvo p. Šluto ir adv. P. Kalpasikalbėjimas apie testamentus. Adv. P. Kal

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ
1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.
Tel: 932-6662; namų 737-9681

perspėjo: jei darote testamentus ir palikimus Lietuvoj gyvenantiems artimiesiems, turi būti patvirtinti notaro ir kelių patikėtinių. Jei patikėtinių nėra testamente, tai Sovietų Rusijos agentai ir advokatai lengvai pasiima visą turtą iš Amerikos piliečio. Per trumpą laiką, Sovietų Rusija išgavo daugelį milijonų dolerių iš įvairių mirusių, kurie neturėjo surašę testamentų.

LTV rengiama Lietuvių Dieną liepos 9 d. Būčio sodijoje, čia bus įdomi programa, dovanos, gros didelis Šniukštos orkestras. Visi kviečiami. Tą pačią dieną, 8:30 LTV programoje dalyvaus Anglijos Lietuvių Klubo jaunimo talentai su linksma programa.

Bal. Brazdžionis.

ŽYDŲ RABINAS
APKALTINO
LIETUVIUS

Rabinas Webermanas laikraštyje "The Miami Herald" parašė lietuvių šmeižiantį laišką, kuriame sakė, kad lietuviai turi gėdytis savo praeities, nes jie dalyvavę žydų šaudyme. Tame pačiame laikraštyje rabinui atsakė Mrs. Kriščiūnas-Koženauskas. Jipaneigė rabino tvirtinimus ir pabrėžė, jog žydus šaudė naciai, o daugelis lietuvių kaip tik žydus gelbėjo. Autorė nurodė ir konkretų pavyzdį. Jos dėdė Kazys Koženauskas globojo daug žydų. Už tai jis vėliau skaudžiai nukentėjo. Esesininkai, patyrę apie tai, sunaikino ir jį patį ir tuos žydus, kuriems jis darė gera.

NAUJA KONCERTŲ
SALĖ PALANGOJE

Palangoje atidaryta nauja koncertų salė, galinti sutalpinti daugiau kaip 1,400 žiūrovų.

Salės atidarymo koncerte pasirodė J. Domarko vadovaujamas valstybinės filharmonijos simfoninis orkestras.

NEPRIKLlausoma LIETUVA

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL,
TEL. 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).
Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
 PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
 SUKAKTUVĖS - MAŽAMEČIAM
 ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
 T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237
 Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
 (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
 601 St. Jean Road.
 Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
 LaSalle, Que.

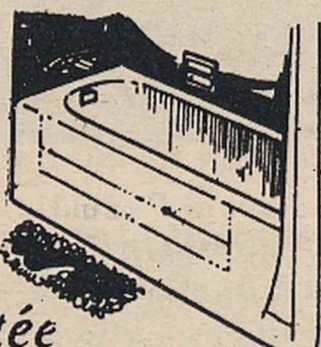
TEL:
 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujama Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

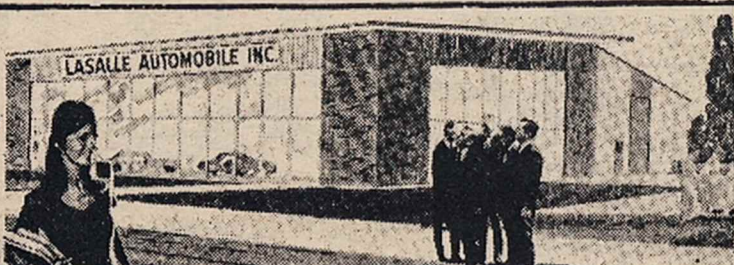
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
 Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
 Coronet - Challenger - Swinger - Demon
 Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

JUGOSLAVIJA IR SOVIETŲ

S A J U N G A

Kada neseniai maršalas Tito atvyko į Maskvą Kremliaus valdovai nesitvėrė džiaugsmu. Visi trys Brežnevas, Podgornyi ir Kosyginas puolė jį bučiuoti. Ir kiekvienas bučiavo po tris kartus. Atrodė, kad grįžo paklydęs sunus. Daug nusikalto maršalas Tito Maskvai, bet ten stengiamasi praeiti pamiršti ir iš naujo pradėti glaudžius santykius. Tito pirmas susipykimas su Maskva prasidėjo 1948 metais, dar Stalino laikais. Maskva labai jautriai išgyveno konfliktą su Jugoslavija. Ypač tingiai santykiai pašlijo tuo metu, kai buvo paklupdyta Čekoslovakija. Jugoslavija paėmė iniciatyvą ir organizavo Balkanų valstybių pasipriešinimą Maskvai. Vadinamoji Brežnevo doktrina nebuvo tokia veiksminga, kaip to norėjo Maskva. Visi Balkanai stojo prieš Sovietų Rusiją. Ne tik Rumunija, Albanija, bet ir Graikija nusiteikė priešiskai. Maskvai rūpėjo Adriatika, kur ji planavo įsteigti kariniu požiūriu nepaprastai svarbias savo bazes. Ši akcija turėjo būti atidėta tolimesniems laikams.

Pastarųjų laikų Tito vizitas į Maskvą atgaivino Maskvos viltis. Tito vadinamas ne tik kovotoju dėl taikos, bet ir žymiuoju proletariato vadu. Tad pasitarimu tema Kremliuje buvo aiškiai nusakyta bendra kova su imperikalizmu ir jo agresija. Tito pagalba Maskva tikisi greičiau sušaukti Europos saugumo konferenciją. Betgi Tito, kalbėdamas su Brežnevu, neužmiršo pagrindinio nusistatymo, kad jis pats ir Jugoslavija "sieks socializmo savitu keliu". O jeigu Tito sutiktų pasiduoti Maskvos įtaigoms, tai jam tektų atsisakyti nuo "savito kelio į socializmą".

Jugoslavijoje gyvena net šešių tautų žmonės, o šiaip atskirų nacionalinių grupių ten esama net 12. Tad Maskvai labiausia rūpi įleisti pirštus į šią valstybę ir sukiršinus tarpusavyje atskiras tautas, visą Jugoslaviją padaryti jau nepavojinga. Chorvatų sukeltos raiušės taip pat

MARŠALAS TITO
 RUSIJOJE

Maskvos rankų darbas. Bet Tito sulaukęs 80 metų amžiaus rengiasi pasitraukti. Tada sovietai tentikisi pradėti didįjį žaidimą ir turi vilties sparčiau pasiekti laimėjimo.

AKADEMIKO SACHAROVO REIKALAVIMAI

Akademikas Sacharovas, nuklearinių ginklų gamybos vadovas, Sovietų Sąjungoje išdirbo ištisą politinių reformų programą ir įteikė ją Brežnevui. Bet šis į tai nekreipė jokio dėmesio.

Sacharovas pirmiausia susirūpinęs žmogaus teisių apsauga Sovietų Rusijoje. Jo manymu visas gyvenimas Sovietuose turi būti demokratiškesnis ir privalu suteikti daugiau laisvės žmogui kūryboje ir politinėje srityje. Jis mato, kad dabartiniu metu grįžtama į Stalino laikų metodus viešame gyvenime. "Mūsų visuomenė", — Sacharovas rašo, — užnuodyta apatija, dviveidiškumu, siauruoju egoizmu ir nuslėpiamu žiaurumu". Ideologinė laisvė žiauriai varžoma, nors viešai kalbama apie liberalizmą.

"Žmogaus teisių apsauga — yra pirmaujantis šių dienų reikalas," — tvirtina Sacharovas. Kiekvienas žmogus turi turėti teisę laisvai išpažinti savo įsitikinimus. Kitaip neimanoma išugdyti pilnavertį žmogų. Sovietų žmogui esančios svetimos užsienio po-

litikos pastangas, tikslu eksportuoti idėjas. Sovietams reikia sukaupti jėgas ir nugalėti vidaus gyvenimo trukumus, nes tik tuo būdu bus galima pasiekti gerbūvio.

Sacharovo programoje numatoma visuotinė amnestija tiems, kas baustas už savo įsitikinimus, už bandymą išvykti į užsienį. Sacharovas irgi reikalauja peržiūrėti visas teismo bylas atviruose posėdžiuose. Visi politiniai nusikaltė — turi būti paleisti iš psichinių ligoninių. Su šiais visais nuostatais Sacharovas supažindino užsienio spaudos atstovus.

AMERIKOS ŠVENTĖ MASKVOJE

Liepos 4 dieną JAV 196 metų Nepriklausomybės sukaktuvės proga, Maskvoje, Amerikos atstovybėje, įvyko iškilmingas diplomatinis priėmimas, kuriame dalyvavo keli šimtai aukštųjų sovietų visuomenės atstovų. Dalyvavo ministeriai, aukšti valdžios pareigūnai, mokslininkai, rašytojai, žurnalistai ir įvairių šakų menininkai.

Lyginant šį aukšto lygio pobūvį su buvusiais panašiais priėmimais JAV Atstovybėje, tai buvęs ypatingai nuoširdus susirinkusių bendravimas, viešpatavusi šilta atmosfera, kaip niekuomet ankščiau.

• Prieš 10 metų į erdves buvo paleistas satelitas. Netrukus Europos ir JAV, televizijoje, skambant valstybės himno garsams, suplevėsavo Amerikos vėliava ir tuo būdu buvo pradėtas naujoviškos ryšys tarp Europos ir Amerikos, kas paspartino suartėjimą visų pasaulio valstybių.

Jau 10 metų šis satelitas siunčia per televiziją vaizdus kuriuose galima stebėti aktualiausius ir svarbiuosius pasaulio įvykius.

• KURT WALDHEIM atvyko 3 dienoms į Varšuvą. Aerodrome jį pasitiko Lenkijos užsienių reikalų ministeris Olšovskis ir jo pavaduotojas Trepčinskis.

Bus pasitarimai: Europos saugumo klausimais, apie jungtinių tautų darbuotę ir apie Lenkijos santykius su jungtinėmis tautomis.

Sun-Times Photo by Jim Kler

Escorted by greeters in native dress, Pat Nixon arrives at the Lithuanian Folk Dance Festival Sunday.

JAV prezidento R. Ni -
ono žmona Pat Nixon su-
teikė lietuvių jaunimui di-
delę garbę asmeniškai at-
vykdama į Chicago ir ati-
darydama didžiulę lietuvių
kultūros šventę - Tautinių
šokių festivalį.

Toji aplinkybė paskatino
daugumą Amerikos spau-
dos kreipti daugiau dėme-
sio į šį brangų visiems
lietuviams patriotams
įvykį.

Pirmoji Lady, jei pasiro-
džius Int. Amfiteatre buvo
sutikta audringomis ovaci-
jomis. Daugiau, kaip tryli-
ka tūkstančių žiūrovų sus-
tojo ir ilgai užtrukusiomis
ovacijomis sveikino Mrs.
Pat Nixon. Į salę ją atlydė-
jo tautiniais rūbais pasi-
puošusios jaunos lietuvai-
tės, kartu su ja buvo gausi
palyda, kurios tarpe matė-
si Chicagos meras R. Da-
ley, Illinojaus gubernato-

riaus žmona Mrs. Dorothy
Ogilvie, senatorius Percy,
senatorius Edward Der-
winski ir daugelis kitų žy-
mių asmenų.

Mrs. Pat Nixon spaudos
atstovams pasakius: "Ma-
no dukterys, prieš ketver-
tą metų, kartu su David
Eisenhower jau matė pa-
našią lietuvių šventę ir jos
sugrįžusios į Washingtoną
mane įtikinėjo: - Mama,
ateinantį kartą tu pati turi
pamatyti lietuvių nuostabią
šventę ir jų žavėtinus šo-
kius".

Garbės viešniai užėmus
jai skirtą vietą, prasidėjo
įspudingas šokėjų paradas.
Spaudos atstovams darė
nemažą įspūdį, kai jie
matė šokėjų grupes iš Eu-
ropos, Australijos, iš Bra-
zilijos, Argentinos, Uru-
guay, Toronto ir daugelio
kitų Amerikos vietų. Mrs.
Pat Nixon geroje nuotai-
koje festivalio metu greta
jos esantiems šypsodamo-

si sakė: - "Man visai ne-
reikia daug keliauti. Man
pakanka atvykti į Chicago
ir išmatuoti žmones iš vi-
so pasaulio".

Angliškoji spauda itin
palankiai atsiliėpė apie
šokių programos atlikimą
ir pažymėjo, kad šokius
palydėjo 50 žmonių choro
dainos ir 45 muzikantų
orkestras. Išskirtinai pa-
žymėta, kad Illinojaus gu-
bernatoriaus 17 metų duk-
tė Elizabeth dalyvavo vie-
name pirmųjų šokių. Ji ir-
gi buvusi lietuvių tauti-
niame kostiume. Senato-
rius Percy sveikindamas
festivalio svečius, lietu-
viškai sušuko: - "Tegyvuoja
Lietuva".

II PASAULIO JAUNIMO
KONGRESO PARODOS
Šeštadienį, birželio 24d.
7:30 v. v. atsidarė Jaunimo
Kongreso parodos Chica-
gos Lietuvių Jaunimo
Centre.

Poetas Kazys Bradūnas,
pasakė kalbą.

Prisiūstus darbus atrin-
ko juries komisija, kurią su-
darė: Ramojus Mozoliaus-
kas, Jurgis Daugvilas, Van-
da Balukienė, Alfonsas Va-
leška ir Zita Sodeikienė.

Architektūros paroda,
neįvyko, nes neatsirado
norinčių joje dalyvauti.

Taikomojo meno paro-
doje norinčių dalyvauti
atsirado mažas skaičius,
ir tie patys darbai buvo

nepriimti juries komisijos. Kalbėjo Rengimo komisi-
Literatūros leidiniu pa- jos pirm. dr. L. Kriauče-
roda, kurios nesimatė pa- liūnas, V. Adamkus, sen.
čiam atidarymo pasirodys Ch. Percy ir Kongreso
Jaunųjų dailininkų meno Atst. Rūmų narys E. J.
parodą tvarko Dalia Lu- Derwinski. Šventė vyko
košiūnaitė. Į ją įtraukia- pakilioje nuotaikoje, su-
mos grafikos, tapybos, traukusi per 12,000 žiū-
emalio, mozaikos, litogra- rojų, šokėjų buvo 2,000.
fijos bei skulptūros dar- Šokių šventei ypatingą
bai. dėmesį skyrė Čikagos ke-

Vyresniųjų dalininkų turi dienraščiai: "Chicago
meno paroda organizuoja Tribune", "Sun - Times",
Jūra Mikonienė. "Today" ir "Chicago Daily

Foto paroda, kurioje yra News", įdėta visa eilė pre-
išstatyti kviestiniai ir juries zidento su lietuvaitėmis
komisijos atrinkti sava- nuotaukų. Šventę plačiai
norių darbai, rūpinasi kun. vaizdavo keturi Čikagos
Algimantas Kezys S. J. televizijos kanalai, aprašė

Tautodailės paroda - ir kitų miestų spauda. Abu
medžio drožiniai, tautinės įvykiai buvo ypatingai lie-
lėlės, papuošalai ir t. t. t. tuvių Vakaruose tautinio
Organizuoja Pranas Zapo- solidarumo, sąmoningumo,
lis. ryškaus organizuotumo

Filmų festivalio sean- bei tradicijų išraiška.
sai vyks Kongreso metu Chicagoje.

LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

IV Tautinių Šokių Šven-
tę šiais metais pagerbė,
atvykusi specialiai JAV
Prezidento R. M. Ni ono
žmona - ji atidarė šventę.

KANADOS DANTŲ
TECHNIKAI Ontario ad-
ministracijos patvarkymu
turės teisės be dantų gy-
dytojų pacientams patar-
nauti, tais atsitikimais, kai
reikalingos protezės ir ki-
tosechnikai patarnavimai.
Jie sako, kad pacientams
kaštuos pigiau dantis tvar-
kyti.

Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV Tautinių Šokių Šventės
Komitetas. Iš kairės: R. Rudaitienė, I. Petrauskas ižd.,
G. Breichmanienė - meno vadovė iš Kanados, dr. L. Kriau-
čeliūnas - k-to pirmininkas, B. Vindašienė, A. Modestas,
N. Diminskytė ir A. Pavilčiūtė.

SKELBKITĖS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

LEIDINYJE

Skelbimų ir sveikinimų dydžiai ir kainos yra šie:

- Skelbimų - sveikinimų skyriuje:
visas puslapis - 8 x 5 colių - \$50.00
pusė puslapio - 4 x 5 colių - \$30.00
ketvirtadalis
puslapio - 4 x 2,5 colių - \$15.00

- Tokio pat dydžio skelbimas ar sveikinimas tekste
kainuoja 20% daugiau.

Kreiptis: P. Adamonis, tel: 722-3545, 256-5355

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO. KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKŲ, EILERASČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.
Metinė prenumerata tik \$7.00

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Nauja, vasario 16 gimnazijos bendrąbutį šventino katalikų vyskupas dr. A. L. DEKSNYS ir evangelikų senjoras kunigas A. KELERIS.

Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, M.A., pradėjo savo kalbą vokiškai, ir baigė ją lietuviškai. Jis pranešė, kad naujame bendrąbuty bus 55 lovos. Jo statyba kainavo 560,000 DM: vokiečių federaline ir Baden-Württemburgo vyriausybės skyrė po 200,000 DM, o laisvojo pasaulio lietuviai sudėjo 160,000 DM. Dekojo vokiečiams ir lietuviams už paramą, reikšdamas viltį, kad ir būsimajai statybai visi bus palankūs.

Naujo bendrąbučio statytojai ir remėjai iš viso laisvojo pasaulio tesėjo. Dabarturi tesėti lietuviai tėvai iš laisvojo pasaulio, pripildydami patalpas savo atžalynu. Netolima ateitis parodys, ar jie atliks savo tautišką pareigą mokyti vaikus lietuviškai. Šiuo metu mokykloje yra 77 mokiniai, o reikia virš šimto. Vietos yra dabar pakankamai ir galima net iki 150 mokinių sutalpinti. Šimto skaičiaus reikalauja gimnaziją remiančios vokiečių įstaigos. Yra vilties, kad šiemet daugiau mokinių atvyks iš JAV, Kanados ir kitų kraštų, tačiau pagrindinis šaltinis buvo ir paliks Vokietiją. Jei jos lietuviai nesukrus, tai naujai pastatyta bendrąbutis teks panaudoti kitiems tikslams.

Kalbėtojas dekojo aukų vajuos vedėjui tėvui A. Bernatoniui, kuris buvo nuvykęs į JAV ir Kanadą ir surinko per 18,000 dolerių. Majoro J.K. Valiuno vadovaujamos 8591 LS liet. kuopos Schwetzingene vyrai su amerikiečių mašinomis atliko žemės darbus.

Didesnes sumas bendrąbučio statybai auکوjo: Lietuvos Fondas (JAV 2,000 dolerių, a. a. Antanas Mikalauskas 4,400 DM, Šveicarijos lietuvių bendruomenė 3,911.89 DM, "Talkos" bankas Hamilton (Kanada 1,100 dolerių, tėvas A. Bernatonis 3,091 DM.

Jei iki šiol kai kurie mūsų tautiečiai atsisakė savo vaikus leisti į Vasario 16 gimnaziją, teisingai prastomis bendrąbučio palapomis, tai nuo ateinančių mokslo metų ir šitas pasiteisinimas atkris. Naujasis bendrąbutis labai gerai įrengtas ir bus aprūpintas naujais baldais. Tą mokinių dalis, kuri pasiliks gyventi pilyje, galės patogiai įsikurti pačiose geriausiose patalpose.

Šventinio iškilmės atlieka vysk. A. Deksnys ir evangelikų senioras kunigas A. Keleris.

Po trumpos pertraukos muzikos mokytojas K. Motgambio vadovaujamas mišrus mokinių choras padainavo keturias dainas. Mokytoja Egles Pauliukonytės vadovaujama tautinių šokių grupė, pasirodys vykti į IV Lietuvių tautinių šokių šventę Chicagoje, pašoko 5 šokius.

Vasario 16 gimnaziją žino viso laisvojo pasaulio lietuviai. Ji laikosi į idealizmą ir aukomis. Gimnazija ir toliau remti yra didelė prasmė. Iki šiol ji išleido 80 abiturientų. Jų daugumas, baigė mokslus, teikia daug naudos lietuviams, ypač tie, kurie pasiekė įtakingų ir aukštų pozicijų. Štai, vien Jungtinėje Amerikos Valstybėje keli yra universitetų profesoriai. Tie, kurie liko Vokietijoje, taip pat pasiekę reikšmingų postų savo specialybėse (inžinieriai, gydytojai, ekonomistai, arti 300, baigė 4 ar 6 klases ir įsigijo profesijas. Jie ne tik užtikrina sau egzistenciją, bet kartu gimnazijos dėka paliko lietuviams. Be jos įtakos jie vargu galvotų ir jautusi lietuviams. Tokiu būdu gimnazija per savo moki-

nus, yra suvaidinusi sunkiame jaunimo lietuvinimo darbe reikšmingą vaidmenį. Be jos lietuvių bendruomenės Vokietijoje merdėtų.

Ugdant Vasario 16 gimnazijos mokinius lietuviams, 9 metus joje mokoma lietuvių kalbos, Lietuvos geografijos, istorijos, muzikos, rankdarbių ir tautinių šokių. Dėstomoji kalba yra lietuvių. Nors gimnazijos žemasias klases ateina mokiniai, ne vi-

sada pakankamai mokėdami lietuviškai, po dviejų trijų metų jie paprastai išmoksta lietuvių kalbą gerai ir stengiasi savo tarpe ir viešai kalbėti lietuviškai.

Gimnazijoje šiuo metu mokytojai yra 12 lietuvių mokytojų ir 7 vokiečiai.

Mokiniai yra susiorganizavę į 3 organizacijas: skautus, ateitininkus ir evangelikų jaunimo ratelį. Organizacijos labai daug prisideda prie mokinių tautinio samoninimo.

Vasario 16 gimnazijoje, kaip ir vokiečių gimnazijose, yra 9 klases. Mokiniai iš Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados į I klasę priimami po 4 pradines mokyklos (elementary school) skyrių. Stojant gimnazijon, mokinio tėvai parašo prašymą ir prideda mokinio išeito mokslo pažymėjimą, gimimo metrikų nuorašą, ir, jei turi, skiepų knygelę. Iš aukštesnių pradinės mokyklos skyrių ar high school priimami į atitinkamas klases (pvz.: po aštuonerių metų pradinės mokyklos - į IV ar V kl. Užjūrio mokiniai anglų kalbos mokomi pagal Amerikos mokyklų

reikalavimus ir programą. Baigė 9 klases, tokie mokiniai po abiturijos egzaminų gauna brandos atestą, kuris juos įgalina stoti į Amerikos ar Kanados universitetus.

Už pragyvenimą, (maitinimą ir kambarį bendrąbutyje) reikia į mėnesį mokėti 32 US dolerių, už specialias vokiečių kalbos pamokas dar 10 dolerių, mėnesiui. Vasaros atostogų metu (nuo liepos mėn. 10 iki rugsėjo mėn. 6 ar 9 d.) bei per Kalėdų ir Velykų atostogas (po dvi savaites) vyresnieji mokiniai turi progos pažinti Europos kraštus, per juos keliaudami.

Šiaip per vasaros atostogas galima grįžti ir pas tėvus. Per atostogas pasiliekančiams Europoje (negalintiems ar nenorintiems keliauti, ypač jauniems mokiniams) stengiamasi surasti lietuvių šeimas, kur jie galėtų atostogas praleisti. Mokiniai iš užjūrio paprastai atskrenda lėktuvu į Frankfurt/Main aerodromą, iš kur jie gimnazijos autobusiuku parvežami gimnazijon.

Vokietijos lietuviai yra nepaprastai dėkingi užjūrio lietuviams už broliškai ištęstą ranką, be kurios gimnazija negalėtų išsilaikyti. Jos ateitis todėl priklauso didele dalimi nuo to, kiek bus rodoma noro padėti šiam lietuvių židiniui.

Nepaslaptis, kad mūsų mokinių skaičius pastaraisiais metais, sumažėjo ir yra tendencija, kad dar mažės. Mes visi Romuvoje esame susirūpinę gimnazijos ateitimi. Todėl apeliuojame į visas lietuviškas šeimas JAV., Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir Europoje, kurios turi mokyklinio amžiaus vaikų, kad leistų juos į Vasario 16 gimnaziją.

Vengrų gimnazija yra įsikūrusi Bavarijoje Kastlio vietovėje netoli Nurnbergo. Joje mokosi 350 vengrų ir 50% visų mokinių yra iš užsienio. Yra dar daugiau norinčių stoti į gimnaziją, net 40 prašymų gimnazijos vadovybė turėjo mokslo metu pradžioje atmesti, nes neturi pakankamai vietos bendrąbutyje.

Lietuviai iš Vasario 16 gimnazijos Sekminėsedyvavo vengrų šventėje. Mūsų atstovai pranešė, kad vengrų gimnazija gyvena žydėjimo laikotarpi ir ji turi pakankamai mokinių. Mums lietuviams reikėtų pasimokyti iš vengrų, kurie tikrai labai gražiai susitvarkė ir prieauglio problemų neturi. Vengrai tėvai laisvajame pasaulyje nesigaili lėšų, laiko ir leidžia savo vaikus į savo gimnaziją.

Nauji mokslo metai prasideda rugsėjo mėn. 10 d. Daugiau žinių suteikia ir priima įstojimo prašymus direktorius Vincas Natkevičius M.D.

Rašykite:
Privates Litauisches
Gymnasium
684 Lampertheim -
Huttenfeld
Schloz Renhof-Romuva
Western Germany
Tel: 06256 / 322

• Utenos apylinkėse, kaip pavyzdžiui Mockėnų kaimo veikėjai šaukia gyventojų susirinkimus ir ten svarsto veitos reikalus. Jie svarsto kaip pagražinti apylinkę, prisodinant daugiau medžių, ar pataisant griunančius trobas. Panašiai daro ir kiamynai, pavyzdžiui Bilikiemio gyventojai. Jie apžiūrėjo aplinkinius trobesius ir rado, kad jie netvarkoje, taip pat ten labai trūksta švaros ir tvarkos. Jie visai nugriovė kai kurias irstančias trobas, išnaikino piktžoles. Susirinkime kalbas pasakė vietos kolūkio pirmininkas A. Žukas ir partinės organizacijos sekretorius V. Stuglys.

• Anyksčiuose vietos scenos mėgėjai suvaidino naują lyrinę Pr. Treinio komediją "Polka su raguočiais".

• ROMAS KALANTA susideginęs Kaune, kai kurių laikraštinių spėjimų buvo dalyvis jaunuolių organizacijos. Ši organizacija nusprendusi JAV prezidento Niksono atsilankymo metu padaryti ypatingą demonstraciją. Sakoma, kad Romui Kalantai burtu keliu atitekusi šibaisiuka. Tačiau panašių spėliojimų negalima patikrinti.

Rimvydas Jonas Adomavičius, matematikos ir elektros inžinierius. Ši pavasarį baigė Queen's universitetą Kingstone B.S laipsniu (Mathematics and Engineering with first class honours). National Research Council stipendininkas magistro laipsniu gauti. Šią vasarą dirbavo jasi Research asistentu Queen's universitete elektronikos tyrimo laboratorijoje.

1962 m. baigė Toront Maironio lietuvių šeštadieninę mokyklą. 1963 m. Toronto Humberside Public School bronzos medaliu ir 1968 m. - Cedabrae Collegiate Institute (first class honours).

Mr. & Mrs. E. Kunnappu iš Chomedy saryšy darbovietės, persikėlė gyventi į Toronto.

st. catharines

JAUNIMAS Į CHICAGO

Palyginti nemaža jaunimo išvyko į Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą, su vyresniaisiais viso 40

žmonių. Atskiru autobusu. Viskas kaštuos apie 1000 dolerių. Tokiai nedidelei bendruomenei, kaip mūsų, tai yra stambus reikalas.

Mūsų jaunimas šokių šventėje dalyvavo progamoje.

VEL PASISEKĖ JONINĖS

Joninės jau, atrodo, pasidarė mūsų tradicijų dalimi. Retas Kanadoje nežino, kad didelio masto Joninės tegali įvykti Niagara Pusiasalyje, ypač St. Catharines mieste. Tūkst. tartinės publikos laikai turbut, bus jau praėję, bet ir šių metų skaičius pažymėtinas. Beveik pilna didžiulė Meritonosalė. Puikiausia programa, kurią atliko Montrealio "Gintaras". Darnegirdėtas čia, tikrai gražus lietuviškų instrumentų koncertas.

Pelno, žinoma, didelio nebeliks.

Šiek tiek priekaištų pabaigos ceremonijoms, kur nieko nesigirdėjo kas kalbama scenoje. Beveik nieko nesimatė, kas ten dedasi. Mūsų laikais programos tvarkymas, kiek tai liečia rengėjus, yra nemažiau svarbus, negu visa kita. Nežiūrint to, šių metų Joninių įspūdis liko visiems labai gražus.

PASISEKĖ DEMONSTRACIJA

Šiomet Bendruomenės valdyba nutarė birželio minėjimą surengti kartu su kitomis tautybėmis ir, sąrišyje su įvykiais Lietuvoje, atlikti viešą demonstraciją, kas ir pasisekė. Dalyvavo miesto ir valdžios atstovai, žygiavo bendrame žygyje, pasakė tvirtus žodžius už Lietuvos laisvę.

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiamie Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19 3/4 svarų gryo svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RUNCESVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

Šaltas putuojantis alusmalonus, gaivinantis gėrimas, plačiai paplitęs daugelyje pasaulio šalių. Gėrimo kokybė nustatoma pagal jame esančius gausias ekstraktines medžiagas (salyklo, apynių, mielių, cukrų, organines rūgštis, huminiškas medžiagas, suteikiančios jam specifinę spalvą, dekstrinus, karčiasias apynių dervas. Skonį pagerina angliarūgštė.

Įvairiose alaus rūšyse būna nuo 2 iki 10% alkoholio. Šis silpnas alkoholinis gėrimas turi energetinių vertybių: 1 litro kalorijų - 400-800 kilokalorijų.

Saikingai vartojamas alus (1-2 stiklinės ne kasdien tonizuoja, lebgvai sužadina nervų sistemą ir nekelia pavojaus sveikatai. Tačiau pasitaiko mėgėjų, kurie tuština ištisas alaus butelių baterijas. Tai, žinoma, kenksminga.

Piktnaudžiavimas alumi sukelia įvairius sveikatos sutrikimus. Didelis skysčio kiekis perkrauna širdies-kraujagyslių sistemą, padeda susidaryti vadinamajai alinei širdžiai, kurios funkcijos labai susilpnėjusios. Širdies

Eisenoje ėjo septynios tautybės su daugyve vėliavų ir plakatų. Mirgėjo tautiniai moterų drabužiai. Visi prisipažino, kad tai viena geriausių demonstracijų šiame mieste. Lietuvių ryžtingumas dar labiau išryškėjo.

Eisena tvarkė labai gerai Petras Balsas, ceremonijas pravedė S. Šetkus, kurio trys ilgi rašiniai prieš tai tapo patalpinti didžiausiame šio krašto dienraštyje The St. Catharines Standard.

LANKĖSIDU "KINIEČIAI"

Viena kinietė, studentė, iš Hong-Kongo, kad ir neilgai svečiavosi vienoje lietuviškoje šeimoje ir pasakoja, kaip su tėvais pabėgo iš raudonos Kinijos, kitas "kinietis" tai salesietis kunigas Petras Urbaitis Kinijoje, taip pat raudonojoje, išgyvenęs eilę metų ir mąkas kinų kalbą žodžiu ir raštu, dabar gyvena Romoje.

raumuo pradeda peraugti į riebalus. Žmogus su tokia širdimi yra tingus, apatiškas, jis negali greitai judėti, atlaikyti ilgiau trunkančios įtampos.

Nors aluje nedaug alkoholio, daug jo išgėrus apsvaigstama, o tai kenkia centrinei nervų sistemai. Žmonės, kurie dažnai geria daug alaus, nutunka, neretai jiems sutrinka skrandžio-žarnyno veikla, kepenų ir inkstų funkcija. Alaus mėgėjams primename, kad aluje esančios ekstraktinės medžiagos ir organinės rūgštys gali dirginti skrandžio, ypač nesveiko, gleivinę. Todėl sergantieji opalige ir gastritu su padidintu rūgštingumu nuo alaus turi susilaikyti.

VIENO PARYŽIAUS LAIKRAŠČIO PATARIMAS MOTERIMS.

Jei nori, kad tavo vedybinis gyvenimas būtų laimingas su savo vyru elkis taip pat, kaip su savo šunim. Kasdien duok jam tris kartus valgyti, būk švelni, nenervink jo kaip valgo ir žiūrėk, kad grandinė, su kuria jį vedžioji, būtų pakankamai ilga.

Signora Rossi teiraujasi pas vieną kaimietę kaip ji atskiria žąsiną nuo žąsies.

- O labai paprastai, aš dėl to neseku sau galvos, suleidžiu visas žąsis į vieną patalpą, o jos jau pačios nuramina savo samlsumą.

DARBININKAI, ypatingai dirbantieji didelėse pramonės įmonėse darba-landžio mėn. į savaitę gaudavo vidutiniškai 148.44 dolerių. Jie uždirbdavo 9,4 nuošimčių daugiau negu pernai tuo pačiu laiku.

• KANADOJE Norvegija perka 22 lėktuvus naikintuvų ir bombonesčių tipo. Tariamasi taip pat dėl Norvegijos lakūnų treniravimo Kanadoje.

• MONTREALYJE bus įrengti keturi nauji parkai. Montreal Urban Community netrukus rengiasi paskelbti, kad planuojami keturi nauji parkai šiaurinėje kranto dalyje. Šiuose parkuose bus įrengtos žaidimo aikštės, naturalūs ar specialiai iškasti vandens baseinai maudymuisi. Jau esanti upeliai bei vandens baseinai bus išvalyti ir tinkami visuotinam naudojimui. Pagal sumanymą, ši Montrealio miesto dalis pasidarys malonesnė gyventojams.

• QUEBEC policijai norima suteikti daugiau teisių kovoje su organizuotu kriminaliniu pasauliu. Dabartinio metu policija kreipiasi į teisumą dėl to "warrant", suimant kriminalinį nusikaltėlį. Dabar norima suteikti policijai teisę toki "warrantą" išrašyti. Lygiai ir kiti nuostatai pakeičiami tuo būdu, kad būtų lengviau ir greičiau kriminalinius nusikaltimus sustabdyti.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5 1/2% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6 1/4% už 1 m. term. dep.
6 1/2% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8 1/4% už mortgičius

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINĖS PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBE apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

Netekus savo mylimo vyro ir brangaus tėvelio A + A JULIAUS TRUMPOS,

Labai nuoširdžiai ir amžinai dėkojame gerb. klebonui kun. F. Jucevičiui už pareikštą užuojautą tokioje liūdnoje valandoje ir už aplankymą ligoninėje, palaidojimą ir už kitus įvairiais būdais patarnavimus. Dėkojame giminėms Jurgiui ir Jonui Tamašauskams ir Mrs. V. Zakarkevich su sūnum Mario iš JAV; visiems draugams ir pažįstamiems; ačiū aukojusiems šv. Mišias, gėles ir pareiškusiems užuojautą žodžiu, laiškais ir visiems velionį lankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems į amžiną poilsio vietą. Ir visiems kas saveitę per 3 metus lankiusiems jį ligoje. Dėkojame D. Girdauskienei už maldas ir visoms seimininkėms, patarnautojoms bei patarnautojams prie stalų pusryčių metu popalaidojimo.

Ačiū, ačiū tūkstantį kartų brangiai draugei Martai ir jos vyrui Viktorui Raguliams už visą didelę globą ir pagalbą tokiam dideliame širdies skausme.

Nuliūdusi žmona Antosė ir
sūnus Walteris

Mūsų Kredito Unijos nariui

A + A JULIUI TRUMPAI

mirus, jo žmonai Antaninai, sūnui Valteriui ir artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos
"Lito" Valdyba

A + A

Inž. VLADUI STANKEVIČIUI

per anksti ir staiga savo žemiškąją kelionę užbaigus, jo mylimai žmonai Joanai ir visus jo artimuosius čia ir Lietuvoje širdingai užjaučiame ir kartu liūdime

Klasės ir mokslo draugai
Teodoras Slapšys ir
Vaclovas Butkys

SKAUTAMS

TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Tėvų susirinkimas ši kartą buvo gausus. Atsilankė veik visų skautų tėvai. Iš klausius ataskaitinių skautų vadovybės pranešimų, išdiskutavus aktualius reikalus ir išrinkus naują tėvų bei rėmėjų komitetą, buvo prieita prie darbų tvarkoje numatytų paklausimų, sumanymų, pasiūlymų.

Pirmasis prabilo Tamulis:

- Mes, atrodo, per daug pataikaujame jaunimui. Mes tiesiog jį lepinam, nes visur ir visada tik sakom: jie mūsų ateitis, nuo jų priklauso viskas, jiems turime visko duoti, parūpinti. Todėl gal dažnas jaunuolis didžiujasi saviimi. Dažnas nežino tik reikalauti, bet pats nieko neduoda. Dažnas nemoka ar nenori nieko konstruktyvaus dirbti... Man atrodo, kad tokia būsena jiems pa-

tlems kenkia ir atima bet kokią iniciatyvą. Toliau siūlau atsisakyti nuo to perdėto pataikavimo, liaupsinimo. Geriau bus, jei jaunimas supras, kad reikia pačiam kurti ir pačiam būti saulaimės, savo ateities kalviu.

Gal būt Tamulio minčių padrasinta, žodžio paprasė Develkienė:

- Norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį į dažną kai kurių jaunuolių elgesį. Kartą važiauvau autobusu. Prie vieno sustojimo, autobusas tiesiog įgriuvo didokas jaunuolių būrys. Jie garsiai šūkavo, beprasmiškai kalbėjo, tiesiog isteriškai juokėsi, kreipės-vaipės. Nežinau, bet gal būt tuo jie norėjo į save atkreipti kitų keleivių dėmesį ir mačiau, kad tokiu savo elgesiu didžiavos...

Kur tas mūsų lietuviškas santurumas, kuklumas?

Atsirado ir kitų kalbėtojų:

- Dabar labai populiari jaunimo tarpe dainelė "Country road - take me home". Bet dažnas jaunuolis, kuris šią dainušką traukia, kartais elgiasi priešingai. Net mergaitės be jokios rimtos priežasties palieka namus ir meta mokyklą. Paklausti, kodėl taip daro, atsako, kad nori būti nepriklausomi, savarankiški, ir kad negali pakęsti namų... varžtų. Vienas toks pabėgėlis dar pridūrė, kad visas septynias savaitės dienas dirbęs ir todėl esąs savarankiškas.

Būtinai reikia, kad tokie paklydėliai, nors mūsų tarpe ir retoki, susirastų tiesų kelią... į namus. Mūsų ideologinės organizacijos turėtų savo narius paveikti, kad tokių pabėgėlių neatsirastų.

Iš salės kampo vėl pradėjo:

Dabar dažnas jaunuolis tėra labai revoliucingas. Kartais visokias "revoliucijas" norima kelti vien dėl... revoliucijų, neturint nė aiškaus tikslo, nė nematant jokios prasmės.

Pagaliau priekiniame suole sėdintis rimtas vyras prisipažino:

- Jaunystėje ir mane kartais vadindavo paklydėliu. Bet dabar aš nenorėčiau, kad mano vaikai praeitų visus tuos klystkelius, kuriuose pats brai-

džiojau.

Tuntininkas atidžiai klausėsi tėvų pasisakymų ir, kai daugiau kalbėtojų neatsirado, iš lėto prabilo:

- Mielieji tėvai, Jūsų čia iškelti stebėjimai ir nurodyti reiškiniai yra tikrai reikalingi rimtų ir nuodugnių svarstymų. Čia dabar, ant greitųjų, gal neįstengsime rasti tinkamiausių būdų visom šiom negėrovėm pašalinti, bet pagalvoti visi susikaupę turime. Gal net kita artimiausia proga ateikime su konkrečiais pasiūlymais. Tačiau kaip ir da-

bar galima pasakyti, kad ir apie revoliucijas, kurių būta įvairių ir gana daug. Būdinga yra tai, kad daugumoje revoliucijos buvo sukeltos ar pradėtos jaunimo. Ne visos jos, žinoma, atnešė gera žmonijai, o kai kurios daug kraujo praliejė, ištūmė daug ką dar į didesnę skurdą, neviltį ar nelaimes. Bet būta ir tokių revoliucijų, ku-

rios davė pradžią net jaunoms eroms. Visada revoliucingai žmogus kovoja dėl laisvės ir išsivadavimo iš priespaudos. Didi yra kova už laisvę, bet laisvė visgi turi būti ribota.

Tolimesnį pašnekesį paprašiau prarasti brolį Rimą.

- Tiesa, kad jauni žmonės, - pradėjo Rimas, - kartais per daug gerai apie save pamano. Daugumas tokių lyg norėtų išsiskirti iš kitų. Jiems norėtųsi būti savarankiškais, originaliais, kitokiais. Maniau, kad tikro savarankiškumo, originalumo ar nepriklausomumo nereikėtų peikti. Tačiau vienoks dalykas yra - būti savarankišku, o kitoks - tik kalbėti apie savo pranašumą visai neturint jo. Negalima žmonijos šviesių protų pripažintų tiesų vadinti tik senomis atgyvenomis, kai neturima nieko geresnio joms pakeisti.

L. Elmantas

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.
547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.
(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai
• Išorės taisymas ir dažymas
• Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

MENININKAI Į PIETŲ AMERIKĄ

Su Lietuvos Vyčių suorganizuota ekskursija į Pietų Ameriką išvyko keturi plačiai žinomi mūsų menininkai Prudencija Bičkienė – sopranas, iš Chicago, Liūdas Stukas – tenoras iš Nev Jersey, Vytautas Puškorius – pianistas iš Clevelando ir Vitalis Žukauskas – aktorius, humoristas iš New Yorko.

Šie menininkai atliks programą vietos Lietuvos Bogota Kolumbijoje, Buenos Aires Argentinoje, Sao Paulo Brazilijoje, Montevideo Urugvajuje, Caracas Venesuela.

Ekskursijai vadovauja Jokubas Stukas. Ekskursija grįžta į New Yorką Liepos 7 dieną.

—e—

Romas Kalanta protestavo prieš rusų-komunistų Lietuvos okupaciją, jis reikalavo Lietuvai nepriklausomybės. Tuo jis norėjo atkreipti viso pasaulio dėmesį į tragišką Lietuvos padėtį. Atsiminkim, kad ši žygis buvo apgalvotas – tuo laiku į Maskvą vyko JAV prezidentas Niksonas ir buvo nuogastaujama, kad jis gali padaryti nuolaidų vargstančios Lietuvos sąskaiton.

Los Angeles lietuviai ypatingai jautriai priėmė Romo Kalanto tragediją. Labiausia lietuvis moteris rodė savo nuoširdumą dėl Romo Kalantos atliktos aukos savo tėvynei Lietuvai.

• LIETUVA pasirašė savotišką prekybos sutartį su Lenkija. Numatoma keistis pramonės gaminiais. Bus pasikeičiama trikotažo gaminiais, meniškais siuviniais ir konditerijos dalykais.

• UTENOJE statoma alaus darykla, kuri pajėgusianti pagaminti metus daugiau 7 milijonų dekalitų alaus ir kitų gerimų.

PATIKSLINIMAS:

Dainius Dalmontas baigęs Sir George Williams universitetą, dabar dirba prie naujo automobilio konstrukcijos kur siekiama sumažinti oro teršimą.

• L.K. MINDAUGO šaulių kuopos scenos mėgėjų grupė. Autobusu buvo išvykusi į L.Š. S-gos T. Kultūrinė savaitė Kennebunkport, kurioje suvaidino St. Butkaus "Partizanų Motiną"

• J. ir S. Kęsgailai netrukus išvyksta vasaroti į Cape Cod.

• R. Gurčinas ir B. Safrončikaitė Chicagoje laimėjo pirmą vietą šokių konkurse

• SVEČIAI iš Kalifornijos Birutė Safrončikaitė, Dalia Gurčnaitė, Vyt. Gedgauda, R. Gurčinas viešėjo Montrealyje skulptoriaus Baltuonio šeimoje.

• Illinois lietuvių gydytojų draugijos valdyba dabar ar svetimtaučiai, gali laisvą: pirm. D. Giedraitis, vice – pirm. K. Pemkus, sekret. A. Paulius, išd. J. Pliskaitis ir vald. narys R. Vienužis.

– LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ savaitė Vokietijoje šiais metais įvyksta liepos mėn. pabaigoje – 17-24 dienomis Stuttgart-Hoheimo mieste.

J. GLEMŽOS su talkininkais paruošė ir Nidos išspausdinta knyga "Žemės ūkio gamybinė kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940".

• INŽ. ANTANAS DUNDZILA pakviestas Purdue universiteto Calumet Campus, Hammond, Ind. kompiuterių centro vedėju.

IŠVAŽIAVO Į ISPANIJĄ Ispanijoje randasi šiuo laiku VIDA ADOMONYTĖ (H. Adomonių duktė) ir IRENA bei RŪTA KIAUPAITĖS. Jų tikslas netik pasivažinėti, bet ir pagilinti jų mokslą, Ispanų kalbą.

• ISTAMBULE mirė Graikijos bažnyčios galva patriarchas Aflogenas. Jis ypatingai pasaulyje pagarsėjo tuo metu, kai po piežius Povilas Šeštasis paskelbė krikščioniškų bažnyčių vieningumo idėjas.

• OLANDIJOS teismas padarė sprendimą: – jauni hy-piai, vistiek ar jie olandai ar svetimtaučiai, gali laisvai miegoti parkuose. Toks vice – pirm. K. Pemkus, leidimas jau pernai administracijos buvo suteiktas. Bet tam tikra grupė Olandijos piliečių kreipėsi į teismą, reikalaudami uždrausti hypiams naudotis parkais savo nakvynėms. Bet teismas stojo hypių pusėje ir piliečių skundą atmetė.

• ESTŲ KONGRESAS iš visų pasaulio kraštų susirenka Toronto mieste liepos 8 – 16 dienomis. Kongreso vadovas Hari Kivilo iš Don Mills, Ont.

Į OLANDIJĄ atvyko Gromyko 3 dienom tartis prekybos ir tarpusavių santykių reikalais.

• INŽ. E. JARAŠIŪNAS yra vienas labiausia prasisiekusių lietuvių Amerikos biznio pasaulyje. Jis yra ne tik Los Angeles amerikoniškos biznio firmos vice – prezidentas, bet ir lietuvių statybos "Rūtos" bendrovės prezidentas.

• Maj. R. V. Paukštaitis iš Winnipegobazės su šeima lankėsi Montrealyje ir atostogauja savo ūkėje prie Kingstono.

• Vytenis ir Saulė Radzevičiai su šeima iš Norwalk, Conn. lankėsi pas tėvus ir kitus gimines Montrealyje ir išvyko į Californiją.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS ATSAKO BALTIJOS LAISVĖS TARYBAI Valstybės Departamento Sovietų Sąjungos reikalams direktorius, Jack F. Matlock, atsakydamas

Baltijos Valstybių Laisvės Tarybos (Baltic States Freedom Council 1972.5.9 raštą Prezidentui Nixonui ryšium su jo kelione į Maskvą, savo rašte paminėjęs JAV nepripažinimo politiką Sovietų Sąjungos aneksuotų Baltijos valstybių atžvilgiu, toliau pažymi:

Per Prezidento lankymąsi Sovietų Sąjungoje nebuvo jokio veiksmo mūsų nepripažinimui priešvartinės Baltijos valstybių aneksijos pakeisti. Vykdamas į Sovietų Sąjungą, Prezidentas buvo gerai išsąmoninęs šio krašto gilų susirūpinimą nelaiminga padėtimi tautų, kurioms paneigtos pagrindinės laisvės. Ir jūs galite būti tikri, kad mūsų JAV/tvirtas užsiagažavimas Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos principams Sovietams buvo aiškiai pareikštas.

LLK

VISUS ĮVIEČIAME Į JAUNIMO GEGUZINĘ, KURI ĮVYKS liepos 16 d., sekmadienį P. F. SKRUIBIO VASARVIETĖJE, Pointe Fortune, P.Q.

PROGRAMOJE:

1. Geras orkestras
2. Jaunimo gražuolės rinkimai
3. Sportas
4. Plaukiojimas laiveliais
5. Turtinga loterija
6. Bufetas

Pradžia 12 val.

Neringos jūrų šaulių kuopa

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAŠ • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	5.0%
Taupomasis s-tas	6.0%
Term. ind. 1 metams	6.5%
Term. ind. 2 metams	7.0%
Term. ind. 3 metams	7.5%
Investacijos	nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdrau. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.
Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: diena — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.